

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΙΓΑΙΟΥ
ΤΜΗΜΑ ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΔΙΕΘΝΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΘΕΜΑ:

“Ανθρώπινα Δικαιώματα στην Μέση Ανατολή”

Καθηγητής : Ιωάννης Σακκάς

Επιβλέποντες καθηγητές : Ιωάννης Σεϊμένης , Παρασκευή Κεφαλά

Εικόνα 1.Χάρτης της Μέσης Ανατολής.

Ονοματεπώνυμο : Ani Janina

Αριθμός μητρώου : 431/2006006

Φεβρουάριος 2011

Περιεχόμενα

Στοιχεία	1
Περιεχόμενα	2
Πρόλογος	4
<u>Μέρος 1^ο – Δικαιώματα Γυναικών</u>	
1.1 Σαουδική Αραβία	5
1.2 Λίβανος	8
1.3 Ιράκ	10
1.4 Ιράκ	11
1.5 Υεμένη	12
1.6 Μπαχρέιν	14
1.7 Αίγυπτο	15
1.8 Ιορδανία	16
1.9 Παλαιστινιακά εδάφη	17
1.10 Συρία	19
1.11 Τουρκία	21
1.12 Κουβέιτ	22
1.13 Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα	24
1.14 Ομάν	25
1.15 Κατάρ	26
1.16 Ισραήλ	28
<u>Μέρος 2^ο – Κοινωνικά Δικαιώματα</u>	
2.1.1 Σαουδική Αραβία	28
2.1.2 Λίβανος.....	30
2.1.3 Ιράκ.....	30
2.1.4 Ιράν.....	31
2.1.5 Υεμένη.....	32
2.1.6 Μπαχρέιν.....	33
2.1.7 Αίγυπτος.....	33

2.1.8 Ιορδανία.....	34
2.1.9 Παλαιστινιακά εδάφη.....	35
2.1.10 Συρία.....	35
2.1.11 Τουρκία.....	36
2.1.12 Κουβέιτ.....	37
2.1.13 Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα.....	38
2.1.14 Ομάν.....	38
2.1.15 Κατάρ.....	39
2.1.16 Ισραήλ.....	40

Μέρος 3^ο Ελευθερία Έκφρασης

3.1.1 Σαουδική Αραβία	41
3.1.2 Λίβανος	41
3.1.3 Ιράκ.....	42
3.1.4 Ιράν.....	42
3.1.5 Υεμένη.....	43
3.1.6 Μπαχρέιν.....	44
3.1.7 Αίγυπτος.....	44
3.1.8 Ιορδανία	45
3.1.9 Παλαιστινιακά εδάφη	46
3.1.10 Συρία	46
3.1.11 Τουρκία	47
3.1.12 Κουβέιτ	47
3.1.13 Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα.....	48
3.1.14 Ομάν.....	48
3.1.15 Κατάρ.....	49
3.1.16 Ισραήλ.....	50
Συμπεράσματα.....	50
Βιβλιογραφία.....	51
Πηγές στο Διαδίκτυο.....	52

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Μετά τη 10η Δεκεμβρίου 1948, όπου η Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ υιοθέτησε την Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, η προστασία των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων αποτελεί συστατικό στοιχείο της διεθνούς έννομης τάξης. Υπολογίζεται ότι πάνω από 250 διεθνή κείμενα, που υπεγράφησαν έκτοτε, έχουν ως αντικείμενο τα ανθρώπινα δικαιώματα (ατομικά, πολιτικά, πολιτιστικά, κοινωνικά και οικονομικά). Τα ανθρώπινα δικαιώματα και οι θεμελιώδεις ελευθερίες μας επιτρέπουν να αναπτύξουμε πλήρως και να χρησιμοποιήσουμε τις ανθρώπινες αρετές μας, τη νοημοσύνη μας, τα ταλέντα μας και τη συνείδησή μας και να ικανοποιήσουμε τις πνευματικές και άλλες ανάγκες μας. Τα τελευταία χρόνια έχουμε την αίσθηση ότι όλο και περισσότερο παραβιάζονται τα ανθρώπινα δικαιώματα τόσο στις λεγόμενες πολιτισμένες χώρες όσο και στις υπό ανάπτυξη. Όταν αναφερόμαστε στην Μέση Ανατολή είναι δύσκολο να μιλάμε για απόλυτη ελευθερία, ασφάλεια και ως επί των πλείστον ανθρώπινα δικαιώματα. Ο λαός της Μέσης Ανατολής έχει δοκιμαστεί με τον πιο βάνανσο και ανήλεο τρόπο, συνεχίζοντας ακόμα και στις μέρες μας. Με αποτέλεσμα τα δικαιώματα τους να καταπατώνται σε καθημερινή βάση σε κοινωνικό και οικογενειακό επίπεδο. Τα πιο ευάλωτα μέλη της κοινωνίας είναι οι γυναίκες που βιώνουν την κακοποίηση των ανδρών και τον κοινωνικό αποκλεισμό. Η κοινωνία ορίζει πως οι γυναίκες πρέπει να ασχολούνται μόνο με τις οικογενειακές υποχρεώσεις, καθώς τους επιβάλλει το βάρος της προάσπισης της τιμής της οικογένειας. Η κυβέρνηση καθησυχάζει συχνά, αυτά τα αισθήματα σχετικά με τα δικαιώματα των γυναικών για ευρύτερες πολιτικές σκοπούς.

Μετά ακολουθούν τα παιδιά τα οποία συχνά βιώνουν ξυλοδαρμό από τους γονείς και αναγκάζονται σε πολλές περιπτώσεις να δουλεύουν. Σταδιακά μπορούμε να διακρίνουμε κάποιες σημαντικές αλλαγές στα κράτη της Μέσης Ανατολής. Σαφώς θα πρέπει να αναφέρουμε πως δεν επικρατούν οι ίδιες συνθήκες σε όλες τις χώρες. Υπάρχουν μέρη που οι γυναίκες πλέον μπορούν να ψηφίσουν, μπορούν να οδηγούν και μπορούν να εκφράσουν την άποψή τους. Το ίδιο συμβαίνει και με άλλα δικαιώματα που αφορούν την εργασία, την εκμετάλλευση και την δουλεία. Η Μέση Ανατολή είναι μια ιστορική περιοχή που έχει βιώσει μεγάλο πόνο, τραγικές

καταστάσεις βίας και σοβαρές παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Πλέον όμως παρατηρούμε πως στις περισσότερες χώρες έχουν σημειωθεί σημαντικές αλλαγές και αυτό δείχνει ένα θετικό τμήμα της προδιάθεσης των λαών, των κυβερνήσεων και των ΜΚΟ. Στην παρακάτω πτυχιακή εργασία θα εντοπίσουμε τον βαθμό παραβίασης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στις χώρες της Μέσης Ανατολής, στα θέματα των γυναικών, της κοινωνίας και της ελευθερίας της έκφρασης. Το ερώτημα που τίθεται είναι εάν η σημερινή κατάσταση έχει βελτιωθεί, εάν οι καταστάσεις διαφέρουν από χώρα σε χώρα και το σημαντικότερο εάν θα υπάρξει ποτέ κάποια εξέλιξη ή πρόοδος σ' αυτούς τους τομείς.

Μέρος 1^ο- Δικαιώματα Γυναικών

1.1 Σαουδική Αραβία

Οι Σαουδικής καταγωγής γυναίκες αντιμετωπίζουν προβλήματα στο εκπαιδευτικό, κοινωνικό, εργασιακό και οικογενειακό τομέα.

Παρόλο που αποτελούν το 70% του ποσοστού που εγγράφονται στα πανεπιστήμια οι γυναίκες αποτελούν ακριβώς το 5% του εργατικού δυναμικού. Η οποία αντιστοιχεί στην χαμηλότερη αναλογία που έχει αναφερθεί στη απασχόληση των γυναικών. Η εφαρμογή ενός κυβερνητικού ψηφίσματος που υποστηρίζει τις όποιες ευκαιρίες απασχόλησης για τις γυναίκες συνάντησε μεγάλη αντίσταση μέσα από το υπουργείο εργασίας, από την θρησκευτική αστυνομία και από το σύνολο των αντρών πολιτών, που υποστηρίζουν πως η θέση μιας γυναίκας είναι στο σπίτι, φροντίζοντας τον σύζυγο της και την οικογένεια της. Είναι μια χώρα όπου ο πολιτισμός και η θρησκεία κάνουν τις γυναίκες να ζούνε περιορισμένες και διαχωρισμένες από την υπόλοιπη κοινότητα. Υπάρχει επίσης διαχωρισμός μέσα στα σπίτια τους δεδομένου ότι μερικά δωμάτια έχουν χωριστές εισόδους για άντρες και γυναίκες. Στο νομικό σύστημα οι γυναίκες αντιμετωπίζουν διάκριση και η κατάθεση της γυναίκας δεν θεωρείται ως γεγονός αλλά ως υπόθεση.

Οι λόγοι που απαγορεύονται οι γυναίκες να πιστοποιήσουν στα πρακτικά των καταθέσεων σε δίκες είναι ότι :

1. Οι γυναίκες είναι συναισθηματικότερες από τους άντρες και αυτό έχει ως συνέπεια την διαστρέβλωση των καταθέσεων.
2. Οι γυναίκες δεν συμμετέχουν στην δημόσια ζωή, έτσι δεν θα είναι σε θέση μιλήσουνε για 'αυτά τα ζητήματα.
3. Οι γυναίκες θεωρούνται ξεχασιάρες και η κατάθεση τους δεν μπορεί να θεωρηθεί αξιόπιστη.
4. Οι γυναίκες εξουσιάζονται εντελώς από τους άνδρες, οι οποίοι από την επιείκεια του Θεού κρίνονται ανώτεροι επομένως, οι γυναίκες θα δώσουν την κατάθεση σύμφωνα με αυτό που ο άντρας τους είπε.
5. Τα κεφάλια των γυναικών είναι μικρότερα από των ανδρών, και έτσι οι εγκέφαλοί τους είναι μικρότεροι αντιστοιχούν σε χαμηλότερο IQs

Στις υποθέσεις βιασμών, οι γυναίκες πολλές φορές τιμωρούνται μόνο και μόνο επειδή βρίσκονταν μόνες τους στον ίδιο χώρο με τον άντρα που τις κακοποίησε σεξουαλικά. Επίσης η κυβέρνηση δεν έχει θέσει κάποιο όριο ηλικίας γάμου και μικρά κορίτσια από 10 χρονών και πάνω αναγκάζονται να παντρεύονται και να υποκύπτουν σε όλες τις απάνθρωπες μεταχειρίσεις των συζύγων τους, που πολύ συχνά είναι πολύ μεγαλύτεροι τους σε ηλικία. Οι γυναίκες δεν έχουν την άδεια να οδηγούν αμάξια ή τα ποδήλατά τους στους δημόσιους δρόμους στις μεγάλες πόλεις ,κάποιες κοπέλες όμως οδηγούν στους αγροτικούς δρόμους παράνομα. Στη Σαουδική Αραβία και ορισμένα άλλα αραβικά κράτη, όλο το σώμα θεωρείται ¹awrah εκτός από τα χέρια και τα μάτια. Κατά συνέπεια, οι γυναίκες σε μεγαλύτερο μέρος της χώρας πρέπει να φορούν το πέπλο, καθώς και ένα ²Hijab (που καλύπτουν το

¹ **Awrah** ή **Aurat** (αραβικά : فروع) είναι ένας όρος που χρησιμοποιείται στο εσωτερικό του Ισλάμ , που χαρακτηρίζει τα οικεία μέρη του σώματος, τόσο για τους άνδρες και τις γυναίκες, που πρέπει να καλυφθούν με ρούχα.

κεφάλι), και ένα μαύρο μανδύα ,που ονομάζεται ³Abaya και Niqab. Τα δικαιώματα των γυναικών είναι από τα κύρια ζητήματα που χρειάζεται να ρυθμίσει για τη μεταρρύθμιση της η Σαουδική Αραβία και η πίεση από τις δυτικές εκμεταλλευόμενες το γεγονός ότι μερικοί κυβερνήτες είναι πρόθυμοι να προβάλουν μια προοδευτικότερη εικόνα στη δύση.

Εικόνα 2 .Ενδυμασία γυναίκας με Abaya και Niqab

² **Hijab** (μαντίλα) σημαίνει σωστή ένδυση , άρα σεμνότητα και ντροπή, και Hijabli είναι η καλυμμένη γυναίκα, που δείχνει σεμνή και ντροπαλή και άρα πιστή μουσουλμάνα. Ο όρος Hijab προέρχεται από το Hajaba που σημαίνει κρύβω, απαγορεύω τη θέαση, δεν επιτρέπω να φαίνεται κάτι.

³ **Abaya** ουσιαστικά είναι μια ρόμπα όπως φόρεμα και φοριέται από ορισμένες γυναίκες στα μέρη του ισλαμικού κόσμου . **Niqab** ένα πέπλο που καλύπτει το πρόσωπο και τα μάτια

1.2 Λίβανος

Τα δικαιώματα των γυναικών στο Λίβανο εξελίσσονται κάπως διαφορετικά εφόσον οι γυναίκες είναι ενεργά μέλη στις περισσότερες πτυχές της λιβανικής κοινωνίας. Στα θέματα ενδοοικογενειακής βίας παρατηρούνται πολλά προβλήματα και παρατυπίες όσον αφορά τους νόμους. Ο τρέχων νόμος δεν επιτρέπει στις Λιβανέζες να παρέχουν την υπηκοότητα στους συζύγους ή τα παιδιά τους. Κατά συνέπεια, χιλιάδες παιδιά γεννημένα από Λιβανέζες και αλλοδαπούς πατέρες δεν μπορούν να έχουν πλήρη πρόσβαση στην εκπαίδευση και την υγειονομική περίθαλψη. Μετά από μια πολυετή εκστρατεία από τις τοπικές αστικές ομάδες, τον Αύγουστο του 2010 ο υπουργός εσωτερικών υπέβαλε ένα σχέδιο νόμου που θα επέτρεπε στις Λιβανέζες να δώσουν την υπηκοότητά τους στους συζύγους και τα παιδιά τους, αλλά η πρόταση αυτή δεν έχει εγκριθεί. Η πολιτική αντιπροσώπευση των γυναικών παραμένει πολύ χαμηλή, με μόνο τέσσερις γυναίκες να εκλέγονται από τα 128 μέλη στο Κοινοβούλιο του Λιβάνου το 2009. Ένας νέος νόμος που στοχεύει να ποινικοποιήσει την οικογενειακή βία είναι αυτήν την περίοδο υπό αναθεώρηση, έχοντας ως στόχο την μείωση της με τη ανάθεση τέτοιων υποθέσεων στα ειδικευμένα δικαστήρια. Οι γυναίκες που εργάζονται ως υπηρετικό προσωπικό στα σπίτια αντιμετωπίζουν την σεξουαλική εκμετάλλευση και την καταπίεση από τους εργοδότες, συμπεριλαμβανομένων των υπερβολικών ωρών εργασίας, μη πληρωμή των αμοιβών, και των περιορισμών στην ελευθερία τους. Ως συνέπεια αυτών έχουν σημειωθεί πολύ θάνατοι λόγω αυτοκτονιών ή των προσπαθειών τους να δραπετεύσουν από αυτή την βασανιστική κατάσταση. Σε αντίθεση με τους άνδρες, οι γυναίκες εργαζόμενες δεν επωφελούνται από τις παροχές κοινωνικής ασφάλισης. Επιπλέον, δεν υπόκεινται στους ίδιους όρους με τους άνδρες, αν και η λιβανική κυβέρνηση παρακρατεί, κάθε μήνα, από τους μισθούς των γυναικών το ίδιο ποσό με των ανδρών, προκειμένου να χρηματοδοτήσει το ασφαλιστικό ταμείο. Επιπλέον, ο νόμος αυτός δεν διασφαλίζει πλήρως τα ανθρώπινα δικαιώματα για τις εργαζόμενες γυναίκες, ιδίως όσον αφορά την εγκυμοσύνη και την περίοδο της μητρότητας. Τα δικαιώματα των γυναικών δεν ήταν ποτέ προτεραιότητα για την λιβανική κυβέρνηση, δυστυχώς οι διαδοχικές κυβερνήσεις εξακολουθούν να υποβαθμίζουν τη θέση της γυναίκας και τη σημασία τους για την οικοδόμηση μια δημοκρατικής κοινωνίας. Τέλος στο Λίβανο μια γυναίκα μπορεί να πάρει διαζύγιο μόνο με την συγκατάθεση του συζύγου της.

1.3 Ιράκ

Στο Ιράκ το καθεστώς του Σαντάμ, ήταν ένα αυταρχικό και εθνικιστικό. Το 1959, πριν την ανάληψη της εξουσίας από το ⁴Μπαάθ, είχε ψηφιστεί ένα Σύνταγμα, μέσα από τους αγώνες για την ισότητα των δυο φύλων που διεξήγαν τα κινήματα κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του 1950, και οι γυναίκες απέκτησαν μερικά βασικά δικαιώματα. Τα δικαιώματα αυτά αφορούσαν το δικαίωμα στην εκπαίδευση, στο διαζύγιο, στη φύλαξη των παιδιών, κτλ. Ο Σαντάμ προσπάθησε επανειλημμένα να αλλάξει το Σύνταγμα αυτό και τελικά κατάφερε να νομιμοποιήσει τα «εγκλήματα τιμής» (οι άντρες έχουν το δικαίωμα να σκοτώσουν τις γυναίκες της οικογενείας αν κρίνουν πως συμπεριφέρονται με ανήθικο τρόπο). Ο Σαντάμ, κατά τη διάρκεια του πολέμου μεταξύ του Ιράν και του Ιράκ, έπειτα κατά τη διάρκεια του πρώτου πολέμου του Κόλπου και τέλος κατά τα δώδεκα χρόνια των οικονομικών κυρώσεων, καλούσε πάντοτε τις γυναίκες να θυσιάζουν τα δικαιώματά τους, να θυσιάζουν τη ζωή τους για το συμφέρον της εθνικής-μπααθιστικής κυβέρνησης του Ιράκ. Το Ιράκ, έλεγε ο Σαντάμ, έχει ανάγκη τις γυναίκες στο σπίτι, να ταΐζουν τους συζύγους τους και τα παιδιά τους, να διαχειρίζονται την οικονομία και να μην δαπανούν πολλά, ώστε να βοηθήσουν τη χώρα να εξέλθει από τα οικονομικά προβλήματα. Όλα αυτά κατέληξαν στη συνεχή καταπάτηση των δικαιωμάτων των γυναικών. Ειδικότερα, κατά τη διάρκεια του πολέμου μεταξύ του Ιράκ και του Ιράν οι γυναίκες εκπροσωπούσαν πάνω από το 70% των δημοσίων υπαλλήλων, αλλά με τη λήξη της σύρραξης, το καθεστώς τις απέλυσε. Ο Σαντάμ μάλιστα διεξήγε προσωπικά μια εκστρατεία αποκεφαλισμού των εκπορνευμένων γυναικών, ή των υποτιθέμενα «εκπορνευμένων». Στην πραγματικότητα, εξαιτίας των κυρώσεων που επιβλήθηκαν από τις ΗΠΑ και τους συμμάχους τους με την έγκριση του ΟΗΕ, πολλές γυναίκες εξαναγκάστηκαν να εκπορνευτούν. Πολλές γυναίκες έχασαν τη δουλειά τους και δε διέθεταν άλλους πόρους και έτσι, προκειμένου να επιβιώσουν, το μόνο μέσο που μπόρεσαν να βρουν ήταν η πορνεία. Η εκστρατεία έφερε τον τίτλο: «Εκστρατεία πίστης». Όταν αποκεφάλιζαν μια γυναίκα βάζανε το κεφάλι της στο κατώφλι του σπιτιού της ως προειδοποίηση για όλες όσες συμπεριφέρονταν κατά τρόπο που οι μπααθιστικές αρχές έκριναν «ανήθικο». Οι γυναίκες ζούσαν σε πολύ δύσκολες

⁴ **Αραβικό Σοσιαλιστικό Κόμμα Μπαάθ** είναι ένα πολιτικό κόμμα, που ασχολείται με τα αραβικά εθνικιστικά και σοσιαλιστικά συμφέροντα και επιδιώκει την «αναγέννηση» του αραβικού κόσμου και της ενότητας της σε ένα ενωμένο κράτος.

συνθήκες υπό το καθεστώς του Σαντάμ. Οι μουσουλμανικές αξίες κυριαρχούσαν, οι γυναίκες αποτελούσαν πολίτες δεύτερης κατηγορίας, έστω κι αν μπορούσαν να κάνουν ανώτατες σπουδές, να εργαστούν και να συμβάλλουν στον πλούτο της κοινωνίας. Αν μια γυναίκα βιαστεί, πάει στο νοσοκομείο συνήθως επικαλούμενη κάποια ασθένεια, αποκρύπτοντας το πραγματικό γεγονός. Δεν υπάρχει καμία υποστήριξη προς τις βιασμένες και κακοποιημένες γυναίκες. Πολλές γυναίκες εξάλλου κρύβουν το γεγονός ότι βιάστηκαν επειδή φοβούνται μήπως τις σκοτώσει η ίδια τους η οικογένεια ή μήπως τις απορρίψει η κοινωνία. Επίσης δεν υπάρχει καμία πρόβλεψη για αντισύλληψη και έκτρωση. Πολλές οικογένειες αναγκάστηκαν να παντρέψουν είτε να πουλήσουν μικρές κόρες τους για τα χρήματα. Οι σουνίτες και σίιτες υποστηρίζουν πως οι γυναίκες πρέπει να φοράνε υποχρεωτικά τη μαντίλα , να έχουν μακριά φορέματα ή παντελόνια και ρούχα με μακριά μανίκια. Μέσα στην ασταθή κατάσταση της ασφάλειας, η βία κατά των γυναικών έχει αυξηθεί, ιδιαίτερα στις περιπτώσεις των εγκλημάτων τιμής, Ο ακρωτηριασμός των θηλυκών γεννητικών οργάνων ασκείται κυρίως στις κουρδικές περιοχές του Ιράκ .Οι γυναίκες πρέπει να προσέχουν να μην τις σκοτώσουν οι συγγενείς τους. Εκείνες δε που έχουν σεξουαλικές σχέσεις πριν το γάμο, τις έχουν παράνομα και ζουν υπό το διαρκή φόβο μήπως μείνουν έγκυες και ανακαλύψει η οικογένειά τους ότι δεν είναι πια παρθένες. Οι θρησκευτικές αξίες και η ισλαμική νοοτροπία διαποτίζουν ακόμα την κοινωνία: ένα μικρό κορίτσι πρέπει να μείνει αγνό, παρθένο πριν το γάμο. Υπάρχουν βέβαια, ορισμένες οικογένειες που είναι πιο προοδευτικές και ανέχονται να έχουν και άλλοι σχέση με τις κόρες τους.

Εικόνα 3.Γυναίκες με μαντίλες σε τζαμί.

1.4 Ιράν

Οι γυναίκες του Ιράν συνεχίζουν να στερούνται βασικά ανθρώπινα δικαιώματα, μάλιστα ακόμα και οι κατακτήσεις που είχαν επιτευχθεί στα χρόνια πριν την επανάσταση του '79 ακυρώθηκαν. Πολλά χρόνια τώρα γίνονται προσπάθειες για να εξοβελιστούν οι γυναίκες από την οικονομική ζωή και την απασχόληση και να περιοριστούν στο σπίτι. Εισήχθησαν μέτρα ώστε η πρόσβαση των γυναικών στην ανώτατη εκπαίδευση να επιτρέπεται μόνο σε ορισμένους τομείς και να προωθείται η μερική απασχόληση και η συνταξιοδότηση των γυναικών. Παρά την άνοδο του μορφωτικού επιπέδου των γυναικών το ποσοστό απασχόλησης τους έπεσε στο 13%. Η φτώχεια μαστίζει το 1/5 περίπου του πληθυσμού, δηλαδή 15 εκατομμύρια ανθρώπους ενώ η σωματεμπορία, η πορνεία και η παιδική εργασία ανθούν. Η ανεργία, που εκτινάχθηκε στο 19%, και οι απολύσεις χτυπούν πρώτα τις γυναίκες, οδηγούν πολλές από αυτές στη μαύρη εργασία κάτω από συνθήκες απερίγραπτης εκμετάλλευσης. Η αλήθεια για τη ζωή των γυναικών του Ιράν συμπληρώνεται με το νομικό καθεστώς που έχουν μέσα στην κοινωνία. Οι γυναίκες δεν έχουν δικαίωμα να

ζητούν διαζύγιο ή την κηδεμονία των παιδιών τους, να διακινούνται και να ταξιδεύουν χωρίς την άδεια του κηδεμόνα τους, υπόκεινται σε αυστηρούς περιορισμούς για την ενδυμασία τους, δεν μπορούν να γίνουν δικαστές, στα δικαστήρια η μαρτυρία ενός άνδρα μετρά όσο οι μαρτυρίες δύο γυναικών και η ποινική ευθύνη για τα κορίτσια αρχίζει από την ηλικία των 9 ετών. Στο Ιράν η θανατική ποινή εφαρμόζεται και για τους ανήλικους όπως επίσης η μεσαιωνική πρακτική του λιθοβολισμού μέχρι θανάτου. Το Ιράν είναι η μία από τις τρεις ισλαμικές χώρες (μαζί με το Σουδάν και τη Σομαλία) που αρνούνται να υπογράψουν τη Σύμβαση για την εξάλειψη κάθε μορφής διακρίσεων σε βάρος των γυναικών επιμένοντας να κρατά το γυναικείο πληθυσμό ως πολίτες κατώτερης θέσης. Στις κινητοποιήσεις του γυναικείου κινήματος η απάντηση ήταν η στυγνή βία και τα βασανιστήρια ενώ η έκδοση βιβλίων ή δημοσιεύσεις στο διαδίκτυο για γυναικεία θέματα απαγορεύονται. Επί την προηγούμενη προεδρία του Χαταμί η στυγνή καταπίεση χαλάρωσε σε ένα βαθμό και δόθηκαν δυνατότητες δράσης του συνδικαλιστικού και του γυναικείου κινήματος.

Το 2009 εκατομμύρια Ιρανοί ξεχύθηκαν στους δρόμους της Τεχεράνης για να διαδηλώσουν ενάντια στο εκλογικό πραξικόπημα και ήταν υποκινούμενοι από ένα λαϊκό κίνημα που ξεπερνούσε τις αντιθέσεις μεταξύ «φιλοδυτικών» και «αντιδυτικών» και ζητούσε να εφαρμοστούν τα πραγματικά ιδανικά της επανάστασης του 1979. Οι γυναίκες βρέθηκαν πρωτοπόρες σε αυτή την εξέγερση κι έδειξαν απaráμιλλο θάρρος. Η δολοφονημένη Neda η οποία πυροβολήθηκε από ελεύθερο σκοπευτή χωρίς να είναι πολιτικοποιημένη έγινε σύμβολο της εξέγερσης, χιλιάδες γυναίκες βασανίστηκαν από τις δυνάμεις καταστολής ενώ απαγορεύθηκε στις μητέρες των νεκρών να τελέσουν κηδείες. Τα πράγματα φαίνεται να ηρεμούν κάπως σήμερα αλλά οι αντιθέσεις παραμένουν και κοχλάζουν.

1.5 Υεμένη

Το 1967, οι γυναίκες στην Υεμένη σε αντίθεση με την υπόλοιπη αραβική χερσόνησο έλαβαν πρώτες το δικαίωμα της ψήφου. Κατά τη διάρκεια των ετών, υπήρξε μια αξιοπρόσεκτη αύξηση των γυναικών στις αποφάσεις και στις πολιτικές συμμετοχές.

Η ανώτατη Επιτροπή για τις εκλογές και το δημοψήφισμα, ανέφερε ότι ο αριθμός γυναικών στην εκλογική εγγραφή το 2003 έφθασε περίπου στο 1.272.000) δηλαδή το 42% του συνολικού αριθμού των ψηφοφόρων. Η συμμετοχή μέσα στο δικαστικό κλάδο κερδίζει αργά έδαφος. Το δικαστικό σύστημα στην Υεμένη αναδομήθηκε το 2006 για να ορίσει την κύρια δικαιοδοσία του ανώτατου δικαστηρίου ως προϊστάμενο του ανώτατου δικαστικού Συμβουλίου αντί του Προέδρου. Κατά τη διάρκεια του ίδιου χρόνου, το Σεπτέμβριο, μια γυναίκα δικαστής διορίστηκε σε ανώτατο δικαστήριο και μια άλλη διορίστηκε ως προϊστάμενος του πολιτικού δικαστηρίου των εκκλήσεων στην πόλη του Άντεν. Εν τω μεταξύ, πέντε γυναίκες αναγνωρίστηκαν στο ανώτερο δικαστικό ίδρυμα ως τμήμα του δικαστικού προγράμματος μεταρρύθμισης στην Υεμένη. Υπάρχουν περίπου 35 δικηγόροι γυναίκες ενώ 11 γυναίκες εργάζονται ως εισαγγελείς σε αντιδιαστολή με 199 άνδρες στον ίδιο χώρο. Τα κορίτσια που ξεκινάνε το σχολείο συχνά το εγκαταλείπουν γιατί αντιμετωπίζουν μεγάλα εμπόδια. Οι ζωές των γυναικών της Υεμένης έχουν επηρεαστεί σημαντικά από όλες αυτές τις πολιτικές εξελίξεις και δεδομένου ότι η πολιτική κατάσταση έχει επιδεινωθεί, τα δικαιώματα των ακτιβιστριών αντιμετωπίζουν μεγάλα εμπόδια από τις δυνάμεις ασφαλείας, και την πολιτική ηγεσία. Η Υεμένη είναι μια φυλετική χώρα όπου επικρατούν παραδοσιακές πολιτισμικές συμπεριφορές, πατριαρχικές δομές, και ο ισλαμικός φονταμενταλισμός που υποστηρίζει ότι οι γυναίκες έχουν χαμηλή θέση στην οικογένεια και την κοινότητα και περιορισμένη συμμετοχή στην κοινωνία. Οι γυναίκες υποβάλλονται σε διάφορες μορφές βίας και διακρίσεων, συμπεριλαμβανομένης της ενδοοικογενειακής κακοποίησης, στέρηση εκπαίδευσης ή καταναγκαστικού γάμου συνήθως σε μικρή ηλικία, περιορισμοί της ελεύθερης κυκλοφορίας, εξαίρεση από τη λήψη αποφάσεων, στέρηση των υπηρεσιών υγείας και του ακρωτηριασμού των γεννητικών οργάνων. Τα τελευταία πέντε χρόνια στην Υεμένη χαρακτηρίστηκαν τόσο από θετικές όσο και αρνητικές εξελίξεις για την κατάσταση των γυναικών. Από τη θετική πλευρά, οι μη κυβερνητικοί οργανισμοί (ΜΚΟ) και οι ακτιβιστές μάχονται δυναμικά για την ισότητα των φύλων, την προώθηση και την ευαισθητοποίηση της βίας λόγω φύλου, και απαιτώντας την αλλαγή του νομοθεσίας της Υεμένης, ιδίως το οικογενειακό δίκαιο, το οποίο είναι σε μεγάλο βαθμό εις βάρος των γυναικών. Το 2008 η δικαστική υπόθεση ενός δεκάχρονου κοριτσιού που ζήτησε διαζύγιο από τον ενήλικο άντρα της προκάλεσε μια δημόσια συζήτηση που κατέληξε στη Βουλή θεωρώντας ελάχιστη ηλικία γάμου τα 17 χρόνια. Ωστόσο, οι

νόμοι της Υεμένης εξακολουθούν να κάνουν διακρίσεις εις βάρος των γυναικών, να τις αντιμετωπίζουν ως κατώτερες. Τέλος, η κυβέρνηση της χώρας κάνει μια φιλότιμη προσπάθεια να μειωθεί το χάσμα των δύο φύλων και να βελτιωθούν οι συνθήκες για τις γυναίκες και τα κορίτσια. Το μεγαλύτερο όμως πρόβλημα είναι η έλλειψη της δικαιοσύνης. Συνεπώς είναι ιδιαίτερα δύσκολο για τις γυναίκες και τους φτωχούς να έχουν πλήρη πρόσβαση στα δικαιώματά τους και τα οφέλη τους.

1.6 Μπαχρέιν

Οι γυναίκες του Μπαχρέιν χρόνια τώρα έχουν υποστεί σοβαρές μορφές διακρίσεων σε όλους τους τομείς.

Στα ισλαμικά δικαστήρια εκδίδουν αποφάσεις με βάση τις προσωπικές τους ερμηνείες σε ισλαμικά κείμενα, αντί των ισχυόντων νόμων. Η διαδικασία είναι τόσο αυθαίρετη που σε μερικές περιπτώσεις οι αναφορές των γυναικών απορρίπτονται πριν ακόμη οι κατηγορούμενες παρουσιάσουν την υπόθεσή τους. Ο νέος νόμος, αν και περιλαμβάνει πολλές παραδοσιακές διατάξεις της Σαρίας⁵ που κρίνονται καταχρηστικές, στις γυναίκες κάτω από τις διεθνείς συμβάσεις, θεσμοθετεί σημαντική προστασία, όπως η συγκατάθεση της γυναίκας για το γάμο, την ικανότητα της γυναίκας να συμπεριλάβει όρους στο συμβόλαιο του γάμου, καθώς και το δικαίωμα για τη χωριστή διαμονή αν ο σύζυγός της παντρευτεί μια άλλη γυναίκα. Ωστόσο οι οργανώσεις για τα δικαιώματα των γυναικών διαμαρτυρήθηκαν για την υιοθέτηση ενός νόμου που ισχύει μόνο για τον αντρικό πληθυσμό. Το Μπαχρέιν κύρωσε τη ⁶Σύμβαση για την Εξάλειψη όλων των Μορφών Διακρίσεων κατά των Γυναικών, το 2002, παρόλα αυτά έγιναν περιορισμοί σε πολλές σημαντικές διατάξεις, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αφορούν το οικογενειακό δίκαιο, τη χορήγηση της ιθαγένειας και των δικαιωμάτων στέγασης. Παρόλο που εγκρίθηκε πλέον η πρόσβαση στην υγειονομική περίθαλψη, την ανώτατη εκπαίδευση και την

⁵ Σαρία είναι ιερός νόμος του Ισλάμ και παρομοιάζεται με νόμο του θεού. Ασχολείται με πολλά θέματα που καλύπτονται από το κοσμικό δίκαιο, συμπεριλαμβανομένων των εγκλημάτων, την πολιτική, την οικονομία, καθώς και προσωπικά θέματα, όπως η σεξουαλικότητα, η υγιεινή, η διατροφή, η προσευχή και η νηστεία

⁶ <http://www.cedaw2010.org/>

απασχόληση, οι γυναίκες χρειάζονται συνεχή στήριξη στους εν λόγω τομείς για την επίτευξη της ισότητας με τους άνδρες.

Η συμμετοχή τους στο χώρο εργασίας και στις επιχειρήσεις έχει αυξηθεί, μάλιστα πολλές απαριθμούνται μεταξύ των ισχυρότερων γυναικών επιχειρηματιών στον αραβικό κόσμο.

Επίσης το 2006 μια γυναίκα κέρδισε μια έδρα στο Συμβούλιο των Αντιπροσώπων⁷, δύο είναι τώρα υπουργοί της κυβέρνησης και άλλες εισήλθαν στο δικαστικό σώμα. Ωστόσο, οι γυναίκες συνεχίζουν να εκπροσωπούνται στις θέσεις λήψης αποφάσεων τόσο στο δημόσιο όσο και στον ιδιωτικό τομέα.

1.7 Αίγυπτος

Κατά την τελευταία δεκαετία, οι γυναίκες στην Αίγυπτο έχουν σημειώσει μεγάλη πρόοδο στην αντιμετώπιση των διακρίσεων που είχαν όσον αφορά τους νόμους. Οι νομικές απαγορεύσεις που εμπόδιζαν την ίση πρόσβαση των γυναικών στην εκπροσώπηση και στο δικαστικό σώμα έχουν καταργηθεί, καθώς και τα κοινωνικά ταμπού που υπήρχαν σε ορισμένα επαγγέλματα έχουν σπάσει. Ταυτόχρονα όμως, η αυξανόμενη φτώχεια και η ταλαιπωρία έχουν αφήσει τα σημάδια τους στις γυναίκες και τις οικογένειές τους, περιορίζοντας τις επιλογές και τις δυνατότητες τους να διεκδικούν τα δικαιώματά τους. Η περίοδος 2004-09 χαρακτηρίστηκε από τη συνεχιζόμενη πρόοδο στο θέμα της εξάλειψης των ανισοτήτων μεταξύ των φύλων στην αιγυπτιακή νομοθεσία. Ένα από τα κύρια αιτήματα των ομάδων ήταν τα δικαιώματα των γυναικών και υποστηρίχθηκε το 2004, όταν η κυβέρνηση υπέβαλε προτάσεις για αλλαγές στο νόμο για την εθνικότητά, που θα επέτρεπε στις γυναίκες να παντρεύονται με άνδρες διαφορετικής καταγωγής και να δώσουν την υπηκοότητά στα παιδιά τους. Ο νέος νόμος εγκρίθηκε από το νομοθετικό σώμα, και έχει συμβάλει στην εξασφάλιση των δικαιωμάτων των παιδιών των οποίων οι μητέρες είχαν παντρευτεί με ξένους. Το 2008 έλαβαν χώρα δύο σημαντικές

⁷ Το Συμβούλιο των Αντιπροσώπων μερικές φορές μεταφράζεται ως «Βουλή των Αντιπροσώπων» και είναι το όνομα που δίνεται στην Εθνοσυνέλευση, το κύριο νομοθετικό σώμα του Μπαχρέιν.

μεταρρυθμίσεις . Πρώτον, το Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο επέτρεψε σε γυναίκα να γίνει δικαστής και να καθίσει στην έδρα για πρώτη φορά στην ιστορία της χώρας. Δεύτερον, έγιναν διάφορες τροποποιήσεις για τους νόμους των παιδιών που αφορούσαν την ισότητα των φύλων, όπως η αύξηση της ελάχιστης ηλικίας γάμου στα 18 και την ποινικοποίηση της αφαίρεσης των γυναικείων γεννητικών οργάνων . Παρά τις προόδους αυτές, οι διακρίσεις λόγω φύλου εξακολουθούν να είναι διαδεδομένες στο νομικό σύστημα. Ο ποινικός κώδικας προσφέρει επιεικείς ποινές για τους άνδρες που έχουν καταδικαστεί για τη διάπραξη εγκλημάτων τιμής και ορίζει το έγκλημα της μοιχείας διαφορετικά για άνδρες και γυναίκες .Ο νόμος που ρυθμίζει θέματα όπως ο γάμος ,το διαζύγιο και την επιμέλεια του παιδιού , έχει από καιρό θεωρηθεί ως μια σημαντική πηγή διακρίσεων σε βάρος των γυναικών. Λόγω της συντηρητικής ερμηνείας της Σαρία, η αξία της μαρτυρίας μιας γυναίκας στο οικογενειακό δικαστήριο θεωρείται ίσο με το μισό ενός ανθρώπου .

1.8 Ιορδανία

Οι γυναίκες στην Ιορδανία αντιμετωπίζουν την στέρηση της ελευθερίας και των δικαιωμάτων τους.

Από το 2004 μέχρι το τέλος του 2009, το κίνημα των γυναικών δημιούργησε μια σειρά από σημαντικά οφέλη, συμπεριλαμβανομένης της δημοσίευσης της Σύμβασης για την Εξάλειψη όλων των Μορφών Διακρίσεων κατά των Γυναικών , στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, η οποία της έδωσε την ισχύ νόμου. Η κυβέρνηση έλαβε μέτρα για την αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας, τον Φεβρουάριο του 2007 και το Μάρτιο του 2008 τα δημοσίευσε στο περιοδικό Family⁸ , ένας σχεδιασμένος νόμος για την προστασία των γυναικών , τη φροντίδα ,σε περιπτώσεις κακοποίησης, από ιατρικό προσωπικό. Η βία μαστίζει την περιοχή , οι γυναίκες κακοποιούνται αλύπητα και δολοφονούνται, αν παρακούσουν τα αρσενικά μέλη της οικογένειάς τους ή διαπράξουν μια «ανέντιμη » πράξη.

Οι γυναίκες αντιμετωπίζουν επίσης διακρίσεις λόγω φύλου στο οικογενειακό δίκαιο, στην παροχή των συντάξεων και την παροχή κοινωνικής ασφάλισης, καθώς και στον κοινωνικό επίπεδο λόγω των βαθιά ριζωμένων πατριαρχικών κανόνων. Αυτά τα νομικά εμπόδια, σε συνδυασμό με την ενδοοικογενειακή βία και τους

⁸ Το **Family** είναι ένα περιοδικό που εστιάζει στην ανατροφή των παιδιών σχετικά θέματα και θέματα με την προσέγγιση της Μέσης Ανατολής.

παραδοσιακούς κοινωνικούς περιορισμούς εμπόδισαν πολλές γυναίκες να συμμετέχουν πλήρως στην οικονομία ή να ανεξαρτητοποιηθούν. Οι διαζευγμένες γυναίκες, οι ηλικιωμένες, και οι χήρες έχουν τις περισσότερες πιθανότητες να βιώσουν τη φτώχεια και τις στερήσεις και συχνά είναι αναγκασμένες να εξαρτώνται από συγγενείς, φίλους, ή την υποστήριξη πρόνοιας.

Παρόλα αυτά οι γυναίκες παραμένουν σταθερές στην πολιτική τους δραστηριότητα τα τελευταία χρόνια και έχουν αναλάβει υψηλού επιπέδου κυβερνητικές θέσεις, κερδίζοντας σημαντικές θέσεις ως υπουργοί και νομοθέτες. Επίσης πλέον χαίρονται την νομική τους ισότητα σε ζητήματα όπως η ελεύθερη κυκλοφορία τους, η υγειονομική περίθαλψη, η εκπαίδευση, η πολιτική συμμετοχή, η απασχόληση, αλλά εξακολουθούν να πλήττονται από τις διακρίσεις του δικαίου, όπως ο νόμος περί εθνικότητας και ιθαγένειας, ο οποίος τους στερεί τη δυνατότητα να δώσουν την ιορδανική υπηκοότητα στους αλλοδαπούς συζύγους ή τα παιδιά τους .

Μεγάλη επιτυχία για τις ΜΚΟ είναι η κατάργηση των νόμων που έκαναν διακρίσεις εις βάρος των γυναικών, και έχουν διατηρήσει τα δικαιώματα των γυναικών στην εθνική ατζέντα.

1.9 Παλαιστίνη (Παλαιστινιακά εδάφη)

Οι γυναίκες στην Παλαιστίνη είναι κοινωνικά δραστήριες από τις αρχές του 20ου αιώνα, και ενισχύουν τις φιλανθρωπικές οργανώσεις που συμμετέχουν στον εθνικοαπελευθερωτικό αγώνα και εργάζονται για την ευημερία της κοινότητάς τους. Αρχικά ιδρύθηκε στην Ιερουσαλήμ το 1921, η Γενική Ένωση Παλαιστινίων Γυναικών που οργάνωνε τις γυναίκες στις περιοχές που βρισκόντουσαν υπό κατοχή και στα παλαιστινιακά εδάφη της διασποράς ώστε να μπορούν να διατηρήσουν τις κοινότητες και τις οικογένειες μαζί.

Το 1993 με την ⁹ Συμφωνία του Όσλο, οι γυναικείες οργανώσεις σχημάτισαν την Τεχνική Επιτροπή για τις Υποθέσεις της Γυναίκας¹⁰, για να υποστηρίξουν την

⁹ Συμφωνία του Όσλο : Ήταν η πρώτη άμεση συμφωνία μεταξύ κυβέρνησης, του Ισραήλ και της Οργάνωσης για την Απελευθέρωση της Παλαιστίνης.

¹⁰ <http://www.watcpal.org/>

ισότητα των δικαιωμάτων τους. Με αυτή την κίνηση, οι γυναίκες σε όλη την Παλαιστίνη άρχισαν να πιέζουν ενάντια των διακρίσεων και να εργάζονται μαζί για την ενδυνάμωση των στρατηγικών τους στόχων. Άρχισαν υποστηρίζοντας την ανάγκη για μια μελλοντική παλαιστινιακή οντότητα με μια κουλτούρα ανθρωπίνων δικαιωμάτων, που να ενσωματώνει τις ανησυχίες των φύλων σε όλους τους τομείς της ζωής. Η Παλαιστινιακή Αρχή (ΠΑ) ιδρύθηκε το 1994 για να ασκήσει περιορισμένη κυβερνητική εξουσία επί του παλαιστινιακού πληθυσμού που ζει στα ισραηλινά -κατεχόμενα εδάφη, τα οποία περιλαμβάνουν τη Δυτική Όχθη, τη Λωρίδα της Γάζας και την Ανατολική Ιερουσαλήμ. Μετά την ίδρυση του Παλαιστινιακού Νομοθετικού Συμβουλίου, το νομοθετικό σώμα της Παλαιστινιακής Αρχής, και η Τεχνική Επιτροπή ενέτειναν τις προσπάθειές τους ασκώντας πίεση για ίσα δικαιώματα και διαμαρτυρήθηκαν δημόσια για τους νόμους και τους κανονισμούς. Οι Παλαιστίνιες γυναίκες αντιμετωπίζουν σήμερα δύο μεγάλες κατηγορίες εμποδίων για τα δικαιώματά τους: η μία προκύπτει μέσα από τον πολιτισμό και την κοινωνία, ενώ η άλλη είναι αποτέλεσμα του πολέμου και της πολιτικής αναταραχής. Οι γυναίκες αντιμετωπίζουν διακρίσεις που σχετίζονται με το γάμο, το διαζύγιο και την επιμέλεια των παιδιών. Οι μεροληπτικοί νόμοι και οι παραδόσεις επηρεάζουν επίσης την κληρονομιά των γυναικών, την εκπαίδευσή τους και τις ευκαιρίες απασχόλησης, μειώνοντας έτσι την οικονομική τους αυτονομία και καθιστώντας τις περισσότερο ευάλωτες στη φτώχεια από τους άνδρες. Η ενδοοικογενειακή βία παραμένει ένα σημαντικό πρόβλημα, και, γενικά, η βία κατά των γυναικών έχει αυξηθεί τα τελευταία χρόνια. .

Η νέα, πιο συντηρητική κοινωνική τάξη που επιβάλλει η Χαμάς έχει οδηγήσει σε μεγαλύτερους περιορισμούς σχετικά με τα δικαιώματα των γυναικών στη Γάζα. Για παράδειγμα, οι γυναίκες δικηγόροι και οι φοιτήτριες αναγκάζονται να φορούν το βέλο¹¹ στα δικαστήρια και στις σχολές. Σύμφωνα με μέσα ενημέρωσης και μέλη της κοινωνίας των πολιτών, η Χαμάς τίθεται κατά των ακτιβιστών αλλά δεν το παραδέχεται. Οι γυναίκες στη Δυτική Όχθη, αντίθετα, συνέχισαν να απολαμβάνουν ένα πιο φιλελεύθερο περιβάλλον.

Οι συνεχείς πολιτικές εντάσεις μεταξύ της Φατάχ και της Χαμάς συνεχίζονται και σε συνδυασμό με τους ισραηλινούς περιορισμούς και τις επιδρομές, έχουν επηρεάσει

Εκστρατεία για τα δικαιώματα των γυναικών και την ισότητα των φύλων.

¹¹ Βέλο είναι ένα πέπλο, είδος υφαντισμού που φοριέται σχεδόν αποκλειστικά από γυναίκες και προορίζεται να καλύψει κάποιο μέρος του κεφαλιού ή προσώπου.

σημαντικά την υγεία των γυναικών, τις ευκαιρίες απασχόλησης, την πρόσβαση στην εκπαίδευση, και τις πολιτικές ελευθερίες σε όλα τα παλαιστινιακά εδάφη. Ωστόσο, οι ακτιβιστές επιμένουν να προσπαθούν μέσω των οργανώσεων τους, αποφασισμένοι για να γίνουν μεταρρυθμίσεις στη νομοθεσία και τις πρακτικές που αφορούν τις γυναίκες.

Εικόνα 4.Γυναίκες με τοπική ενδυμασία : abaya και niqab

1.10 Συρία

Οι γυναίκες στη Συρία έχουν μια μακρά ιστορία χειραφέτησης, και είναι μία από τις χώρες που προηγείται στον αραβικό κόσμο όσον αφορά τα δικαιώματα των γυναικών. Οι γυναίκες απέκτησαν το δικαίωμα ψήφου το 1949, και η συμμετοχή τους στην πολιτική χρονολογείται στον αγώνα για την ανεξαρτησία από την Οθωμανική Αυτοκρατορία στις αρχές του περασμένου αιώνα.

Το κόμμα Μπάαθ συντέλεσε με πολλές διατάξεις στην νομική προστασία των γυναικών, συγκεκριμένα, στις ελευθερίες της έκφρασης και του συνεταιρίζεσθαι.

Το σύνταγμα του 1973, για παράδειγμα, περιλαμβάνει ένα άρθρο το οποίο υποχρεώνει το κράτος να άρει όλα τα εμπόδια για την ανέλιξη των γυναικών. Οι κυβερνητικές πολιτικές έχουν ενθαρρύνει επίσης την εκπαίδευση των γυναικών και της συμμετοχής τους στο εργατικό δυναμικό. Αντανακλώντας τα μέτρα αυτά, ο αλφαριθμητισμός των γυναικών αυξήθηκε από 37% το 1981 σε 76 % το 2007, ενώ η εργασία των γυναικών και τα ποσοστά συμμετοχής αυξήθηκαν από 12 % έως 31 % κατά την ίδια περίοδο.

Ωστόσο, οι νομικές μεταρρυθμίσεις που είναι αναγκαίες για την εξασφάλιση της ισότητας μεταξύ των φύλων είναι περιορισμένες και οι γυναίκες δεν έχουν τους τρόπους να εισβάλουν στην διακριτική νομοθεσία και τις πρακτικές. Παρά το γεγονός ότι η εκπροσώπηση των γυναικών στο εθνικό κοινοβούλιο είναι υψηλότερη από ό, τι στις περισσότερες γειτονικές χώρες π.χ Ιράκ ,έχουν περιορισμένη παρουσία στην εκτελεστική και δικαστική εξουσία, μειώνοντας τον ενδεχόμενο ρόλο τους στην ανάπτυξη, εφαρμογή και επιβολή των αποφάσεων πολιτικής. Οι περιορισμοί των οργανώσεων για τα δικαιώματα οδηγούν τις γυναίκες να λειτουργούν παράνομα. Κατά συνέπεια, οι αλλαγές συνήθως επιβάλλονται από την εθνική ηγεσία αντί να γεννώνται από κινήματα των πολιτών.

Η Συρία κύρωσε τη Σύμβαση για την Εξάλειψη όλων των Μορφών Διακρίσεων κατά των Γυναικών του 2003, πυροδοτώντας μια έντονη δραστηριότητα μεταξύ των ομάδων των δικαιωμάτων των γυναικών. Ο νόμος περί ιθαγένειας εξακολουθεί να απαγορεύει στις γυναίκες να δίνουν την υπηκοότητα στα παιδιά τους. Οι γυναίκες αντιμετωπίζουν διαφορετική στάση από τους άντρες , σαφώς πιο αυστηρή όταν πρόκειται για μοιχεία. Οι πατριαρχικές αξίες στην κοινωνία και το αυταρχικό πολιτικό σύστημα αφήνουν τις γυναίκες ευάλωτες στη βία λόγω φύλου, τόσο εντός όσο και εκτός σπιτιού. Πρόσφατες μελέτες έχουν δείξει ότι η ενδοοικογενειακή βία είναι κοινή σε όλη τη Συρία. Όταν ο βιασμός συμβαίνει μέσα σε συζυγική σχέση δεν θεωρείται αξιόποινη πράξη, σύμφωνα με το νομικό ορισμό του βιασμού. Οι γυναίκες παρουσιάζουν μεγάλες ελλείψεις όσον αφορά τα ζητήματα που σχετίζονται με τον γάμο, το διαζύγιο, την επιμέλεια, καθώς και άλλα θέματα της οικογένειας. Παρά το γεγονός ότι ο ποινικός κώδικας τροποποιήθηκε το 2009 για να αυξηθούν οι ποινές για τα αποκαλούμενα εγκλήματα τιμής, συνεχίζουν να αναγνωρίζονται ελαφρυντικά. Ωστόσο, η κυβέρνηση δημιούργησε μια νέα νομοθεσία για την πάταξη

της εμπορίας ανθρώπων, και θα μεριμνά στο να παρέχεται καταφύγιο για αυτά τα θύματα.

Η έλλειψη μιας ελεύθερης δημόσιας σφαίρας καθιστά δύσκολο στους ακτιβιστές να λειτουργήσουν, για να ασκήσουν πίεση στην κυβέρνηση για αλλαγές στους νόμους ή να εργάζονται μέσα στην κοινωνία για την ευαισθητοποίηση και την αλλαγή νοοτροπίας. Η πρόσβαση στο Διαδίκτυο, όμως, αλλάζει την πραγματικότητα αυτή.

Παρά την επιτυχία αυτή, οι αρνητικές κοινωνικές στάσεις, οι οποίες πραγματοποιούνται από τους άνδρες προς τις γυναίκες, διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην αποθάρρυνση των γυναικών να επωφελούνται από τις ευκαιρίες που υπάρχουν.

1.11 Τουρκία

Σχεδόν σε όλα τα μέρη της Τουρκίας έχουν σημειωθεί περιστατικά έντονης βίας κατά των γυναικών. Στην έκθεση που δημοσίευσε το Παγκόσμιο Οικονομικό Φόρουμ¹² για το 2010 σχετικά με την ισότητα αντρών-γυναικών η Τουρκία ανάμεσα σε 134 χώρες βρίσκεται στην 126^η θέση, όντας έτσι 9^η από το τέλος. Υπολογίζεται ότι 217 γυναίκες και 3 παιδιά έχασαν τη ζωή τους το 2010, ως αποτέλεσμα αντρικής βίας και 164 γυναίκες και 4 παιδιά τραυματίστηκαν. Στα απομονωμένα χωριά στη νοτιοανατολική Ανατολία, που βρίσκονται στην άκρη του χάρτη της Τουρκίας βάζουν τις κοπέλες να παντρευτούν από τα 12 τους χρόνια. Στην περίπτωση που θελήσουν να δραπετεύσουν τις σκοτώνουν. Σ' αυτό οφείλεται και το γεγονός ότι δεν υπάρχουν καταγγελίες εις βάρος των ανδρών. Η έκθεση της Γενικής Διεύθυνσης για την Κατάσταση των Γυναικών¹³ αποκάλυψε πως υπάρχουν σχεδόν 4 εκατομμύρια αναλφάβητες γυναίκες στην Τουρκία. Σύμφωνα με αυτήν την έκθεση, 2,5 εκατομμύρια των αναλφάβητων γυναικών στην Τουρκία είναι πάνω από 50 ετών, ενώ η ηλικία των υπόλοιπων κυμαίνεται μεταξύ των 6 έως 24 ετών. Αυτή η έκθεση περιελάμβανε στοιχεία της Τουρκικής Στατιστικής Υπηρεσίας, (TurkStat), του έτους

¹² <http://www.weforum.org/>

Το Παγκόσμιο Οικονομικό Φόρουμ είναι ένας ανεξάρτητος διεθνής οργανισμός που δεσμεύεται να βελτιώσει την κατάσταση του κόσμου με τη συμβολή των επιχειρήσεων, πολιτικών, ακαδημαϊκών και άλλους ηγετών της κοινωνίας των πολιτών στη διαμόρφωση ενός παγκόσμιου και περιφερειακού ανασχηματισμού.

¹³ Γενικής Διεύθυνσης για την Κατάσταση των Γυναικών δημιουργήθηκε για να ρυθμίσει τα βασικά στοιχεία σχετικά σχετικά με τα δικαιώματα των γυναικών, τον ρόλο της Κυβέρνησης και την διεξαγωγή μελετών για την προστασία τους.

2009, σύμφωνα με τα οποία οι γυναίκες αποτελούν το 44% του αριθμού των φοιτητών σε πανεπιστήμια (συνολικά είναι 3.529.334). Το ποσοστό των γυναικών σε ακαδημαϊκές θέσεις στην Τουρκία αποτελεί το 38.7% και είναι υψηλότερο από αρκετές άλλες χώρες. Ωστόσο οι άντρες καταλαμβάνουν τις υψηλότερες θέσεις στα πανεπιστήμια. Όσο για τα ποσοστά της εργασίας των γυναικών, μόνο το 12.8% έχουν τη δουλειά τους. Το 41.7% των γυναικών που εργάζονται, απασχολείται στον αγροτικό τομέα, το 14.6% στο βιομηχανικό τομέα και το 43.7% στον τομέα υπηρεσιών. Σύμφωνα πάλι με την έκθεση αυτή, υπάρχουν μόνο 27 γυναίκες δήμαρχοι μεταξύ 2,948 δημάρχων.

1.12 Κουβέιτ

Από τη δεκαετία του 1960, οι γυναίκες του Κουβέιτ απολαμβάνουν την πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση και την σχετική ελευθερία στο να υποστηρίζουν την βελτίωση των οικονομικών και πολιτιστικών τους δικαιωμάτων, ιδίως σε σύγκριση με τις γυναίκες στις γειτονικές χώρες. Οι πρώτες οργανώσεις των γυναικών του Κουβέιτ πίεσαν για την ευρύτερη συμμετοχή των γυναικών στην αγορά εργασίας, των ίσων πολιτικών δικαιωμάτων, καθώς και για εκτενέστερες πολιτιστικές και εκπαιδευτικές ευκαιρίες. Το 1990-91 η ιρακινή κατοχή του Κουβέιτ λειτούργησε ως καταλύτης για τη μελλοντική ελευθέρωση των πολιτικών και κοινωνικών δικαιωμάτων των γυναικών. Κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου, πολλές γυναίκες ανέλαβαν σημαντικές κοινωνικές ευθύνες και έπαιξαν καθοριστικό ρόλο στην επιβίωση των πολιορκημένων. Κυρίως βοηθώντας εθελοντικά στα νοσοκομεία για να αντισταθμίσουν την έλλειψη ιατρικού προσωπικού. Η κυβέρνηση τους υποσχέθηκε ότι μετά την απελευθέρωση του Κουβέιτ θα δοθούν ίσα δικαιώματα στις γυναίκες αφού παρείχαν μεγάλη βοήθεια στην χώρα. Η Nabila Al Mulla έγινε η πρώτη γυναίκα πρέσβης στην περιοχή του Κόλπου. Η αληθινή πολιτική ισότητα, εντούτοις, παρέμεινε αόριστη καθώς η εκλογή Νόμο (Αρ. 35 του 1962) συνέχισε την απαγόρευση πολιτικών δικαιωμάτων των γυναικών για άλλη μια δεκαετία.

Τον Μάιο του 1999, κατά τη διάρκεια μιας μεσοβασιλείας μεταξύ των κοινοβουλίων, του Εμίρη του Κουβέιτ διέδωσε ένα διάταγμα που χορηγεί στις γυναίκες το δικαίωμα του εκλέγειν και να πάρουν μέρος στις κοινοβουλευτικές και δημοτικές εκλογές. Ωστόσο, η απόφαση ακυρώθηκε από το κοινοβούλιο μερικούς μήνες αργότερα. Σε ένδειξη διαμαρτυρίας, πολιτικοί ακτιβιστές οργάνωσαν μια σειρά διαδηλώσεων, κατά την οποία εκατοντάδες γυναίκες εισέβαλαν στις υπηρεσίες καταχώρησης, σε μια προσπάθεια να ψηφίσουν και να εισάγουν τα ονόματά τους στις ψηφοφορίες. Το 2003 απορρίφθηκε το νομοσχέδιο που θα έδινε στις γυναίκες το δικαίωμα του εκλέγειν.

Χάρη στις μεγάλες προσπάθειες των ακτιβιστών, δικηγόρων, πολιτικών και των πολιτών χορηγήθηκαν στις γυναίκες τελικά πλήρης πολιτικά δικαιώματα τον Μάιο του 2005 και ψήφισαν το 2006 στις δημοτικές και εθνικές εκλογές, παρόλο που δεν ήταν υποψήφιες συνέβαλαν με την προσφορά τους στα γραφεία. Τον Μάιο του 2009 στις εθνικές εκλογές, είδαμε την εκλογή τεσσάρων γυναικών, επομένως οι γυναίκες έχουν τώρα την πρωτοφανή δυνατότητα να επηρεάσουν άμεσα την κοινωνία του Κουβέιτ. Η κυβέρνηση έχει επίσης ενσωματώσει τις γυναίκες στην εθνική διαδικασία λήψης αποφάσεων με την ανάθεση υπουργικών χαρτοφυλακίων σε τρεις γυναίκες από το 2005 και διορίστηκαν δύο ακόμα στο Δημοτικό Συμβούλιο, όπου ελέγχουν τη διαχείριση των δημόσιων υπηρεσιών.

Παρά τις σημαντικές αυτές εξελίξεις οι γυναίκες του Κουβέιτ εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν διακρίσεις σε πολλούς τομείς της ζωής. Δεν επιτρέπεται να περάσουν την ιθαγένειά τους στα παιδιά τους και στερούνται επίσης τα ίσα δικαιώματα στη νομοθεσία που διέπει την κοινωνική ασφάλιση, τις συντάξεις και την κληρονομιά. Η υπεράσπιση των δικαιωμάτων των γυναικών στο Κουβέιτ ήταν έντονη και εμφανής κατά τα τελευταία έτη, ιδίως όσον αφορά την πολιτική συμμετοχή. Αν και το κίνημα των γυναικών πέτυχε ένα μνημειώδες ορόσημο με την εκλογή των γυναικών υποψηφίων για το κοινοβούλιο το 2009, οι ακτιβιστές σήμερα εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν προκλήσεις, όπως το ότι το ποσοστό συμμετοχής των γυναικών ψηφοφόρων υπήρξε σταθερά χαμηλό. Επιπλέον, ο τροποποιημένος εκλογικός νόμος απαιτεί από όλους τους ψηφοφόρους και τους υποψηφίους, ανεξάρτητα από το φύλο ή τη θρησκεία τους, να τηρούν τις αρχές και τους κανόνες της Σαρία (ισλαμικός νόμος). Αυτή η διφορούμενη απαίτηση οδήγησε τους συντηρητικούς ισλαμιστές βουλευτές να ασκήσουν αυξανόμενη πίεση στην κυβέρνηση να υποχρεώσει τις γυναίκες υπουργούς να φορούν το βέλο, με τις νομικές

και νομοθετικής επιτροπές της Εθνοσυνέλευσης, ενώ το 2008, έφτασε στο σημείο που οι γυναίκες υπουργοί αρνήθηκαν να φορέσουν το χιτζάμπ. Η κυβέρνηση εμπόδιζε τους μη κυβερνητικούς οργανισμούς (ΜΚΟ) να αγωνίζονται για τα δικαιώματα των γυναικών. Το Κουβέιτ θέσπισε τα Ανθρώπινα Δικαιώματα το 2004, μετά από πολύ αγώνα, και το επόμενο έτος, το Υπουργείο Δικαιοσύνης θέσπισε την Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων να επανεξετάσει και να αντιμετωπίσει τις παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, σύμφωνα με τις εθνικές νομοθεσίες. Παρά το φαινομενικό ενδιαφέρον μεταξύ των πολιτικών ελίτ στην ελαχιστοποίηση των καταχρήσεων και των διακρίσεων για ένα ευρύτερο κοινωνικό επίπεδο, το ζήτημα των δικαιωμάτων των γυναικών είναι πιο περίπλοκο λόγω της πατριαρχικής κουλτούρας της χώρας και της συντηρητικής ερμηνείας του Ισλάμ.

Μια πιθανή στρατηγική είναι να συμμετάσχουν μαζί οι ομάδες γυναικών και οι ισλαμικές ομάδες σε έναν ανοικτό διάλογο με στόχο την επίτευξη μιας συναίνεσης για τα πολιτικά δικαιώματα των γυναικών. Τέλος, θα πρέπει να απευθύνονται σε άλλες τοπικές ΜΚΟ, τόσο στην ενθάρρυνση της στήριξης των γυναικών πολιτικών υποψηφίων και να ενθαρρυνθεί η ενίσχυση του συντονισμού μεταξύ των εν λόγω υποψηφίων κατά τις εθνικές και τοπικές εκλογές.

1.13 Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα

Οι γυναίκες στα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα είχαν πάντα σημαντικό ρόλο στην οικογένεια. Μπορούσαν να εργαστούν και η κύρια τους ενασχόληση ήταν τα χωράφια. Φυσικά ήταν και υπεύθυνες για την ανατροφή των παιδιών. Ο ρόλος των γυναικών στα ΗΑΕ έχει αυξηθεί, σύμφωνα με την ανάπτυξη της χώρας. Τα Ανώτατο μέλη του Συμβουλίου έχουν δεσμευτεί να βελτιώσουν την ζωή των γυναικών από τις αρχές της Ομοσπονδίας. Ο αναλφαβητισμός που επηρέαζε το 85% των γυναικών έχει πέσει στο 7.6% έως το 2007 με την συμμετοχή των γυναικών στην βασική και μεσαία τάξη. Οι γυναίκες έχουν επωφεληθεί από τις εκπαιδευτικές ευκαιρίες που

προσφέρθηκαν μετά την ανακάλυψη του πετρελαίου. Η πλειοψηφία των φοιτητών στο Πανεπιστήμιο και τα Ανώτατα κολέγια Τεχνολογίας είναι γυναίκες. Πέρα από τους παραδοσιακούς τομείς της υγείας και εκπαίδευσης εργάζονται και ως δημοσιογράφοι ,δικηγόροι ,στο εμπόριο και σε άλλες κατηγορίες. Υπάρχει σώμα γυναικών των Ενόπλων Δυνάμεων, και επίσης γίνεται στρατιωτική εκπαίδευση στο κολέγιο των γυναικών που έχει έδρα το Abu Dhabi, που φέρει το όνομα μιας από τις μεγάλες ηρωίδες της αραβικής ιστορίας, Khawla bint Al Azwar. Στο Ντουμπάι η αστυνομική Ακαδημία καλεί τις γυναίκες να συμμετάσχουν στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα VIP Σώματος Προστασίας .Ήδη υπάρχουν 20 γυναίκες σε αυτή την θέση και έχουν μεγάλη ζήτηση καθώς πολλά από τα άτομα που χρήζουν προστασίας είναι γυναίκες, και σε μια ισλαμική χώρα, είναι προτιμότερο για αυτούς να έχουν γυναίκες σωματοφύλακες.

1.14 Ομάν

Οι γυναίκες στο Ομάν έλαβαν ενεργό ρόλο συμμετείχαν ενεργά στον τομέα του δημοσίου και του ιδιωτικού. Η μικρή αγορά του Ομάν εμπόδιζε τις γυναίκες να απασχοληθούν και να αναδείξουν τις ικανότητες τους. Μεγάλος αριθμός γυναικών αποφοίτησε από πανεπιστήμια ενεργώντας ως καταλύτης για την συμμετοχή τους στο εργατικό δυναμικό. Τα τελευταία χρόνια, οι γυναίκες εξακολουθούν να απολαμβάνουν υψηλότερα επίπεδα οικονομικής συμμετοχής, και σύμφωνα με ορισμένες πηγές αντιπροσωπεύουν σήμερα το 19,1 % του εργατικού δυναμικού. Παρά την πρόοδο όμως , οι γυναίκες αντιμετωπίζουν διακρίσεις σε όλους τους τομείς της ζωής και οι άνδρες παραδοσιακά θεωρούνται επικεφαλής του σπιτιού. Οι γυναίκες εξακολουθούν να εκπροσωπούνται στο δικαστικό σύστημα και στην κυβέρνηση, και δεν μπορούν να λαμβάνουν αποφάσεις για την υγεία τους ,για την κληρονομιά τους ,τον γάμο ,το διαζύγιο και την επιμέλεια των παιδιών. Το Ομάν ήταν μία από τις πρώτες χώρες του Κόλπου που παρείχε στις γυναίκες τα πολιτικά δικαιώματα και άρχισαν την ενσωμάτωσή τους σε κυβερνητικές δομές. Οι γυναίκες έχουν το δικαίωμα του εκλέγειν και εκλέγεσθαι στις εκλογές για την *Majlis al-Shura* (Συμβουλευτικό Συμβούλιο). Ωστόσο, για πρώτη φορά από τότε που τους δόθηκε το δικαίωμα δεν τους δόθηκε η ευκαιρία να κερδίσουν καμία από τις 84 έδρες που προσβάλλονται με τις εκλογές του 2007 στο Συμβουλευτικό

Συμβούλιο. Παρά το απογοητευτικό αποτέλεσμα, η παραδοσιακή εικόνα της γυναίκας αλλάζει σιγά-σιγά καθώς περισσότερες γυναίκες γίνονται ορατά στους ρόλους τους ως πολιτικοί υποψήφιοι, οι ηγέτες και φορείς λήψης αποφάσεων.

Εικόνα 5 Γυναίκα σε κρατικό αξίωμα

1.15 Κατάρ

Το 2004, η ψήφιση του νέου συντάγματος προβλέπει την ελπίδα ότι η ισότητα θα επιτευχθεί τόσο στον νόμο όσο και στην πράξη, αλλά για να επιτευχθεί αυτό, πρέπει να ρυθμιστεί από το Σύνταγμα το σύστημα των διακρίσεων και οι γυναίκες πρέπει να εκπαιδευτούν για τα νέα δικαιώματά τους. Οι γυναίκες στο Κατάρ ήταν περισσότερες από τους άνδρες, σχεδόν δύο προς ένα, δημιουργώντας μια κοινωνία κορεσμένη από τους άνδρες. Αυτό, με τη σειρά του, επηρεάζει τη φύση της οικονομικής συμμετοχής και της συμμετοχής των γυναικών σε όλες τις πτυχές της κοινωνίας του Κατάρ. Η απόλαυση των ατομικών ελευθεριών της γυναίκας και η ικανότητα να λαμβάνει αυτόνομες αποφάσεις για την ζωή της έχει βελτιωθεί. Προηγουμένως, περιπτώσεις που ασχολούνται με τα προσωπικά ζητήματα του status

όπως ο γάμος, διαζύγιο, επιμέλεια των παιδιών, και την κληρονομιά-είχαν αποφασισθεί από τους δικαστές με βάση τις ερμηνείες τους της Σαρία (ισλαμικός νόμος), μια διαδικασία η οποία συχνά είναι αυθαίρετη και επιζήμια για τα δικαιώματα των γυναικών.

Ενώ ο νέος νόμος γίνεται αντιληπτός ως μια αξιοσημείωτη βελτίωση σε σχέση με το παλιό σύστημα, οι γυναίκες παραμένουν σε μειονεκτική θέση σε σύγκριση με τους άνδρες. Επιπλέον, το Ανώτατο Συμβούλιο Οικογενειακών Υποθέσεων (ΕΕΑΥ), η οντότητα της κυβέρνησης επιφορτισμένη με την προστασία και τη στήριξη της οικογενειακής μονάδας, επίσημα πλέον αναγνωρίζει ότι η ενδοοικογενειακή βία είναι ένα ζήτημα και έχει ξεκινήσει ανοιχτά έναν κοινωνικό διάλογο για το παρελθόν θέμα ταμπού. Οι γυναίκες εξακολουθούν να εκπροσωπούνται στο εργατικό δυναμικό, κυρίως ως αποτέλεσμα της πολιτιστικής και κοινωνικής, και όχι από τα νομικά πρότυπα. Παρόλα αυτά, η γυναικεία συμμετοχή στην αγορά εργασίας βρίσκεται σε άνοδο, καθώς περισσότερες γυναίκες απόφοιτοι από τα πανεπιστήμια αναζητούν απασχόληση. Οι πολίτες έχουν το δικαίωμα της δωρεάν παιδείας, μέσω της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, και σήμερα, περισσότερες γυναίκες είναι μορφωμένες από τους άνδρες. Η γυναίκα πρέπει να επιλέγει το επάγγελμά που της ταιριάζει με τη θέση που πρέπει να έχει στην κοινωνία και στην οικογένεια, επομένως οι περισσότερες από αυτές εργάζονται ως νοσοκόμες, στον εκπαιδευτικό τομέα ή κάποια δουλειά γραφείου. Πολύ λίγες γυναίκες εργάζονται στον ιδιωτικό τομέα, και ακόμη λιγότερες κατέχουν θέσεις υψηλού επιπέδου, αλλά η κυβέρνηση έχει καθιερώσει την Qatari Επιχειρηματικό Φόρουμ Γυναικών για την ενθάρρυνση της γυναικείας ηγεσίας σε ιδιωτικές επιχειρήσεις. Οι κυβερνητικές θέσεις έχουν καλυφθεί από πολλές γυναίκες τα τελευταία χρόνια, αλλά όχι σε αντιπροσωπευτικό ποσοστό αναλογίας τους της κοινωνίας, και οι άνδρες εξακολουθούν να κατέχουν την πρωταρχική θέση εξουσίας.

Σε μια προσπάθεια να εξασφαλιστεί μεγαλύτερη προσωπική ασφάλεια, η κυβέρνηση θέσπισε ένα καταφύγιο για γυναίκες και παιδιά το 2003. Άλλα κέντρα και τα φόρουμ ιδρύθηκαν για να αναπτυχθούν οι ρόλοι των γυναικών στην κοινωνία, όπως το Κέντρο για τη δημιουργικότητα των κοριτσιών, η προαναφερθείσα Qatari, Επιχειρηματικό Φόρουμ Γυναικών, και μια επιτροπή σχετικά με τον αθλητισμό. Οι γυναίκες χρησιμοποιούν τον διάλογο και τη σταδιακή πειθώ ως μέσο για να επιτύχουν τους στόχους τους. Ως εκ τούτου, είναι σημαντικό να τροποποιηθεί το περιεχόμενο του εκπαιδευτικού υλικού, των μέσων ενημέρωσης, και την

κοινωνικοποίηση των παιδιών για τη μείωση των προκαταλήψεων λόγω φύλου και να δημιουργηθεί μια νέα εικόνα για την γυναίκα του Κατάρ.

1.16 Ισραήλ

Όλες οι γυναίκες στο Ισραήλ, ανεξαρτήτως εθνικότητας ή θρησκευματος έχουν δικαιώματα ελευθερίας και προστασίας σε σχέση με άλλες χώρες της Μέσης Ανατολής. Μπορούν να έχουν οποιαδήποτε ενδυμασία επιθυμούν και προστατεύονται από τον νόμο κατά των διακρίσεων. Πράγματι τα δικαιώματα αυτά πού αφορούσαν την θρησκεία, την φυλή ή το φύλο θεσπίστηκαν με την Διακήρυξη της Ανεξαρτησίας το 1948. Επίσης, αναλαμβάνει την πρωτοβουλία και υλοποιεί προγράμματα για τη βελτίωση της θέσης των γυναικών παγκοσμίως. Στην συνέχεια δημιούργησε ένα Κέντρο Διεθνούς Συνεργασίας που διαχειρίζεται το Υπουργείο Εξωτερικών και εκπαιδεύει χιλιάδες γυναίκες από όλο τον κόσμο να λειτουργούν μικρές επιχειρήσεις. Σήμερα, οι γυναίκες κάνουν μεγάλα άλματα στο εργατικό δυναμικό της χώρας αν και ισραηλινές γυναίκες δεν έχουν ακόμη επιτύχει την ισότητα των αμοιβών. Βασικά θέματα που απασχολούν τις γυναίκες στο Ισραήλ περιλαμβάνουν την ενδοοικογενειακή βία, η υγειονομική περίθαλψη. Σήμερα, στρατολογία επιβάλλεται στους άντρες και γυναίκες από τη στιγμή που κλείνουν τα 18 τους χρόνια. Επί του παρόντος, οι άντρες είναι υποχρεωμένοι να 3 χρόνια και οι γυναίκες 2 χρόνια.

Μέρος 2^ο- Κοινωνικά Δικαιώματα

2.1.1 Σαουδική Αραβία

Οι Σαουδάραβες αντιμετωπίζουν πολλά προβλήματα στον εργασιακό τομέα, στον νόμο φυλάκισης και στο μορφωτικό επίπεδο. Υπολογίζεται ότι οκτώ εκατομμύρια ασιατές και άραβες αλλοδαποί εργάζονται σε χειρωνακτικές δουλειές και σε θέσεις

υπηρεσίας. Πολλοί υφίστανται πολλαπλές καταχρήσεις και εκμετάλλευση της εργασίας και σε ορισμένες περιπτώσεις καταλήγει σε δουλεία. Ένας νέος νόμος κατά της εμπορίας των ανθρώπων εκδόθηκε τον Ιούλιο και καθορίζει ποινές φυλάκισης μέχρι 15 χρόνια για καταναγκαστική εργασία. Οι εργοδότες τους, κατάσχουν τα διαβατήρια τους, παρακρατούν τον μισθό τους και αναγκάζουν τους μετανάστες να εργάζονται παρά τη θέλησή τους.

Τον Ιούλιο του 2009 το Σούρα Συμβούλιο ¹⁴ παρέτεινε κάποιες προστασίες εργασίας για τους 1,5 εκατομμύρια μεταναστών οικιακών βοηθών, αλλά οι εργαζόμενοι δεν θα μπορούσαν να εγκαταλείψουν το σπίτι ή να κρατάνε τα διαβατήριά τους, και ήταν υποχρεωμένοι να υπακούουν τους εργοδότες τους. Οι ασιατικές πρεσβείες δέχονται χιλιάδες καταγγελίες κάθε χρόνο από τις οικιακούς βοηθούς ότι είναι αναγκασμένες να εργάζονται 15-20 ώρες την ημέρα, επτά ημέρες την εβδομάδα, και ότι δεν λαμβάνουν τους μισθούς τους. Οι οικιακοί βοηθοί υφίστανται συχνά την στέρηση τροφής, σοβαρή ψυχολογική, σωματική και σεξουαλική κακοποίηση.

Στο τομέα της φυλάκισης, οι κρατούμενοι, συμπεριλαμβανομένων των παιδιών, είναι συνήθως τα θύματα συστηματικών και πολλαπλών παραβιάσεων της ορθής διαδικασίας και του δικαιώματος για δίκαιη δίκη. Κατά την κράτηση τους υπομένουν διαρκής κακομεταχείριση και βασανιστήρια. Τα παιδιά μπορούν να δικάζονται και να καταδικάζονται ως ενήλικες σε οποιαδήποτε ηλικία. Στον εκπαιδευτικό τομέα έχει σημειωθεί κάποια σημαντική πρόοδος γιατί η δημόσια εκπαίδευση είναι ανοιχτή και δωρεάν για κάθε πολίτη. Οι γονείς όμως δεν είναι υποχρεωμένοι να στείλουν τα παιδιά τους στο σχολείο και συνήθως τους κρατάνε στο σπίτι και τους βάζουν να δουλέψουν. Στατιστικά στοιχεία που υπάρχουν από το 1996 υπολογίζεται ότι μόνο περίπου το 61% των παιδιών παρακολούθησε το σχολείο. Σύμφωνα με την Παγκόσμια Τράπεζα, υπάρχει ανισότητα μεταξύ των φύλων σε ποσοστό αλφαριθμητισμού.

¹⁴ Το Σούρα Συμβούλιο είναι η Λαϊκή Συνέλευση. Δημιουργήθηκε το 1980 μέσα από μια συνταγματική τροποποίηση.

2.1.2 Λίβανος

Στο Λίβανο τα κύρια προβλήματά τους εντοπίζονται , στα βασανιστήρια που επικρατούν στις φυλακές και στην παιδική εργασία.

Ο λιβανέζικος νόμος απαγορεύει τα βασανιστήρια, αλλά η υπευθυνότητα για τα βασανιστήρια και την κακοποίηση στη κράτηση παραμένει αόριστη. Οι συνθήκες στις φυλακές και τις εγκαταστάσεις κράτησης παραμένουν φτωχές, με την επιβάρυνση και την έλλειψη κατάλληλης ιατρικής φροντίδας δημιουργώντας έτσι ένα αιώνιο πρόβλημα. Ο Λίβανος διατήρησε τη *de facto* ανάπαυλά του στις εκτελέσεις, παράλυτα διάφορες ποινές θανάτου πραγματοποιήθηκαν το 2009. Ο υπουργός Δικαιοσύνης παρουσίασε ένα σχέδιο νόμου σχετικά με την κατάργηση της ποινής του θανάτου στη λιβανέζικη κυβέρνηση τον Οκτώβριο του 2008, αλλά η υιοθέτησή της είναι ακόμα σε αναμονή .Η παιδική εργασία είναι καθημερινό φαινόμενο στην χώρα και η ελάχιστη ηλικία για την απασχόληση των παιδιών είναι τα 14 έτη. Ένα άλλο σημαντικό θέμα που αφορά την κοινωνία του Λιβάνου είναι οι 300.000 παλαιστινιακοί πρόσφυγες που ζουν σε άθλιες κοινωνικές και οικονομικές καταστάσεις, και παραμένουν υπαγόμενοι στους εκτεταμένους περιορισμούς στην κατοικία και την εργασία . Κατ' εκτίμηση ζουν ακόμα , 50.000 ιρακινοί πρόσφυγες στο Λίβανο. Εντούτοις, δεδομένου ότι ο Λίβανος δεν έχει επικυρώσει τη Συνθήκη προσφύγων του 1951¹⁵, δεν εφαρμόζει νομική αναγνώριση των ιρακινών προσφύγων και μεταχειρίζεται τη μεγάλη πλειοψηφία τους ως παράνομους μετανάστες υποκείμενους στη σύλληψη.

2.1.3 Ιράκ

Τα κυριότερα προβλήματα στο Ιράκ είναι οι συνέπειες του πολέμου που δημιουργεί τραγικές συνθήκες για τους ανθρώπους και κυρίως αφήνει πίσω ορφανά παιδιά, η προσαρμοστικότητα των επαναπατριζόμενων και οι ελλείψεις των βασικών αναγκών. Η μετατόπιση που προκλήθηκε από την αιρετική βία συνεχίστηκε, αλλά οι οικονομικές πιέσεις και δυσκολίες που διατηρούν το νομικό καθεστώς στη Συρία,

¹⁵ Συνθήκη προσφύγων του 1951.Υπογράφηκε στην Γενεύη στις 28 Ιουλίου 1951 και είναι το κλειδί για τα νομικά έγγραφα στον καθορισμό του πρόσφυγα, τα δικαιώματά του και τις νομικές υποχρεώσεις των κρατών.

την Ιορδανία και την Αίγυπτο ανάγκασε μερικούς πρόσφυγες να επιστρέψουν. Η κυβέρνηση δεν είχε εφαρμόσει ένα σχέδιο για την επιστροφή των Ιρακινών που είχαν φύγει στις γειτονικές χώρες, σύμφωνα με το γραφείο του υψηλού ακόλουθου Ηνωμένων Εθνών για τους πρόσφυγες. Στη Βαγδάτη οι επαναπατριζόμενοι σπάνια έπαιρναν πίσω τα σπίτια που τους ανήκαν. Στις αγροτικές κοινότητες πολλοί επαναπατριζόμενοι βρήκαν τα σπίτια τους σε πλήρη ερείπωση και στερήθηκαν την πρόσβαση στο εισόδημα και τις βασικές υπηρεσίες συμπεριλαμβανομένου, του νερού, την ηλεκτρική ενέργεια, και την υγειονομική περίθαλψη. Με την αναβίωση των επιθέσεων το τελευταίο εξάμηνο του 2009, μερικοί επαναπατριζόμενοι βρέθηκαν σύμφωνα με τις υπάρχουσες πληροφορίες βίαια μετατοπισμένοι πάλι. Η βία κατά των γυναικών και των κοριτσιών συνεχίζει να είναι ένα σοβαρό πρόβλημα, οι επαναστατικές ομάδες στοχεύουν στις γυναίκες που είναι πολιτικοί, δημόσιοι υπάλληλοι, δημοσιογράφοι, και ενεργά στελέχη δικαιωμάτων των γυναικών. Υπάρχει μεγάλη βία κατά των ατόμων που υποψιάζονται ότι έχουν ομοφυλοφιλική συμπεριφορά. Ο αντίκτυπος του πολέμου στα παιδιά είναι ολέθριος, χάνουν τις οικογένειες τους και αποκτούν πολλές ασθένειες. Τα διαθέσιμα ορφανοτροφεία είναι ελάχιστα, ενώ παρότι πολλά παιδιά βρίσκουν ανάδοχες οικογένειες, όλο και περισσότερα αγωνίζονται καθημερινά και επιβιώνουν ολομόναχα στους δρόμους. Τρώνε συνήθως φαγητά που βρίσκουν στις χωματερές και στον δρόμο, δεν έχουν κανέναν να τους φροντίζει, έχουν χάσει τους γονείς τους και πρέπει να εργάζονται.

2.1.4 Ιράν

Τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι πολίτες του Ιράν είναι τα βασανιστήρια, η θανατική ποινή και ο αναλφαβητισμός.

Οι κρατούμενοι στο Ιράν υποβάλλονται σε βασανιστήρια και πολλές φορές εξαναγκάζονται για να δηλώνουν ψεύτικες ομολογίες. Υποβάλλονται σε πολλές μορφές βασανιστηρίων, μια από αυτές είναι η στέρηση ύπνου για εκφοβισμό. Στον εργασιακό τομέα οι αρχές έχουν την χειρότερη αντιμετώπιση προς τους εργαζομένους και ειδικότερα τους δασκάλους και τις ομάδες δικαιωμάτων των γυναικών που υποστηρίζουν για τις καλύτερες συνθήκες εργασίας, τις καλύτερες αμοιβές, τα οφέλη και τις απαιτήσεις για τις αλλαγές στους μεροληπτικούς νόμους.

Το Ιράν πραγματοποιεί περισσότερες εκτελέσεις ετησίως από οποιοδήποτε έθνος εκτός από την Κίνα. Τον Οκτώβριο του 2009 εκτέλεσε τρεις ανήλικους χωρίς να δείξει έλεος .Σύμφωνα με τον ιρανικό νόμο επιτρέπει τις ποινές θανάτου για τα πρόσωπα που έχουν φθάσει στην εφηβεία, που για το Ιράν είναι ως την ηλικία των 9 για τα κορίτσια και 15 για τα αγόρια. Τουλάχιστον 130 άλλες ανήλικες εγκληματίες έχουν κριθεί αυτήν την περίοδο σε θανατική ποινή. Σε πολλές περιπτώσεις αυτές οι προτάσεις ακολούθησαν τις άδικες δίκες. Όσον αφορά την εκπαίδευση ,παρά τις προσπάθειες που καταβάλλονται από το Υπουργείο του Ιράν για την εξάλειψη του αναλφαβητισμού, τα στοιχεία δείχνουν ότι η χώρα εξακολουθεί να αντιμετωπίζει το πρόβλημα. Είχε επίσης δηλώσει ότι με βάση τα στοιχεία που δίνονται από το Κέντρο Στατιστικής Υπηρεσία του Ιράν, ο αριθμός των παιδιών σε ηλικία των 6 έως 9 , στερείται την εκπαίδευση και το 2006 ήταν 300.000 στο σύνολο

2.1.5 Υεμένη

Η κοινωνία της Υεμένης υποφέρει καθώς τα δικαιώματα τους δεν αναγνωρίζονται, και δέχεται αλλεπάλληλα χτυπήματα από το καθεστώς που επικρατεί.

Η κυβέρνηση αύξησε τους περιορισμούς στις αστικές οργανώσεις κοινωνίας που υποστηρίζουν τα ανθρώπινα δικαιώματα . Οι δυνάμεις ασφάλειας έκλεισαν τον Δεκέμβριο του 2008 το κέντρο για τους υπερασπιστές των ανθρώπινων δικαιωμάτων, το οποίο ήταν βραβευμένο με βραβείο ειρήνης. Η κυβέρνηση συνεχίζει να απαγορεύει τις δραστηριότητες των αστικών οργανώσεων της κοινωνίας όπως είναι οι εθελοντικοί δράστες ,το εκπαιδευτικό κέντρο ΜΚΟ και το ίδρυμα Rahi. Οι αρχές αντιμετωπίζουν με άσχημο τρόπο τους δασκάλους και τις εθελοντικές ομάδες που παλεύουν για να αλλάξουν οι μεροληπτικοί νόμοι. Το 2009 η Υεμένη εκτέλεσε περισσότερα από 30 άτομα, μαζί με την Aisha Al-Hamza για τη δολοφονία του συζύγου της, ο οποίος όπως ισχυρίστηκε κακοποιούσε την κόρη τους.

Χιλιάδες παιδιά έχουν σκοτωθεί ή τραυματιστεί στις συγκρούσεις ανάμεσα στις κυβερνητικές δυνάμεις και τους αντάρτες της Υεμένης και πολλά υποφέρουν από έλλειψη νερού και από υποσιτισμό, ανακοίνωσε σήμερα η UNICEF. Τα παιδιά τραυματίζονται στις συγκρούσεις και συνεχίζουν να κινδυνεύουν από οβίδες, νάρκες και άλλο πολεμικό υλικό που δεν έχει εκραγεί ακόμα , δήλωσε ο Γκέρτ

Καπελέρε, αντιπρόσωπος της UNICEF στην Υεμένη. Τα σχολεία που μόλις άνοιξαν δε λειτουργούν κανονικά γιατί τα σχολικά κτίρια φιλοξενούν εκτοπισμένους .

2.1.6 Μπαχρέιν

Από τα σημαντικότερα θέματα που επικαλείται να αντιμετωπίσει το Μπαχρέιν είναι η εργασία και τα βασανιστήρια των ανθρώπων.

Το Μπαχρέιν αντιμετωπίζει πρόβλημα στον εργασιακό τομέα γιατί οι εργαζόμενοι δεν μπορούν να προσχωρήσουν σε συνδικάτα και πέφτουν συχνά θύματα εκμετάλλευσης και κακοποίησης . Λόγω του χαλαρού και πολιτικού ελέγχου για τη ροή των ξένων εργατών, υπάρχει ιδιαίτερα φθηνό εργατικό δυναμικό. Έτσι, παρά την αύξηση των ευκαιριών απασχόλησης που δημιουργούνται από μια αναπτυσσόμενη οικονομία, η ανεργία αυξάνεται ,ιδίως μεταξύ των γυναικών και εκείνων που έχουν εκπαιδευτικά προσόντα (π.χ., ελεύθερες τέχνες ή κοινωνιολογικά ενδιαφέροντα) γιατί δεν ταιριάζουν με τις νέες θέσεις εργασίας. Το 2005, η Επιτροπή του ΟΗΕ κατά των βασανιστηρίων ανέφερε ότι <<δεν θα ασκούνται πλέον συστηματικά βασανιστήρια από τις μεταρρυθμίσεις του 2001>>.

Παρά τους ισχυρισμούς αυτούς υπάρχουν ενδείξεις ότι τα βασανιστήρια εφαρμόζονται και πάλι όπως παρουσιάζεται σε διάφορες εκθέσεις που αναφέρονται στο Μπαχρέιν . Η κυβέρνηση του Μπαχρέιν έχει ανταποκριθεί στις διεθνείς εκθέσεις και αρνήθηκε να ερευνήσει τυχόν περιπτώσεις.

2.1.7 Αίγυπτος

Στην Αίγυπτο τα πράγματα εξελίσσονται πολύ καλύτερα απ 'ότι σε γειτονικές της χώρες. Κάποια από τα προβλήματα που παρουσιάζονται είναι τα βασανιστήρια. Τα παιδιά στην Αίγυπτο έχουν πολλά κοινά με τα παιδιά στις Ηνωμένες Πολιτείες. Οφείλουν να πάνε στο σχολείο, πρέπει να τηρούν τους κανόνες της οικογένειας, απολαμβάνουν δημοφιλείς τροφές, και αναγνωρίζουν τις τάσεις της μόδας. Ωστόσο , αν κανείς λάβει μια πιο προσεκτική ματιά θα βρείτε μοναδικά στοιχεία που κάνουν τα αιγυπτιακά παιδιά ενδιαφέρον για τα δικαιώματά τους. Κατά τη διάρκεια του Ραμαζάνι τα παιδιά παρακολουθούν τηλεόραση και αυτή είναι μια ιδιαίτερα δημοφιλής δραστηριότητα. Κατά την περίοδο αυτή, τα ειδικά

προγράμματα λειτουργούν 24 ώρες την ημέρα και περιέχουν δημοφιλή εκπομπές όπως το Candid Camera , που παρουσιάζονται αστείες φάρσες.

Ένα πολύ δημοφιλές άθλημα στην Αίγυπτο, είναι οι αγώνες ποδοσφαίρου που παρακολουθούνε με ιδιαίτερο ενδιαφέρον. Τα παιδιά τα οποία έχουν πρόσβαση σε καλωδιακή τηλεόραση, παρακολουθούνε ιδιαίτερα το κανάλι της Αμερικής Show Time. Σε μια άλλη όμως πτυχή της κοινωνίας φανερώθηκε πως δεκαπέντε άτομα έχασαν τη ζωή τους από βασανιστήρια στην Αίγυπτο από τον Απρίλιο του 2003 ως τον Απρίλιο του 2004, όπως αναφέρετε σε ανακοίνωση που εξέδωσε ¹⁶ η Αιγυπτιακή Οργάνωση Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (OEDH). Έχουμε ισχυρές υποψίες πως αυτοί οι 15 θάνατοι είναι αποτέλεσμα βασανισμών και κακομεταχειρίσεων στα αστυνομικά τμήματα, αναφέρεται στην έκθεση.

2.1.8 Ιορδανία

Η Ιορδανία έχει σημειώσει πρόοδο στο εκπαιδευτικό της σύστημα αλλά δεν μπορεί να αντιμετωπίσει την μεγάλη έκταση που έχουν λάβει τα βασανιστήρια.

Τα βασανιστήρια στο σωφρονιστικό σύστημα της χώρας είναι ευρέως διαδεδομένα, ακόμη και δύο χρόνια μετά ο βασιλιάς Abdullah τάχθηκε υπέρ των μεταρρυθμίσεων για να σταματήσει μια για πάντα.

Οι δυνάμεις αστυνομίας και ασφάλειας συμμετέχουν τακτικά στα βασανιστήρια και τη βιαιότητα στα αστυνομικά τμήματα τα κέντρα κράτησης και στα σημεία της σύλληψης. Η Ιορδανία έχει κάνει κάποιες προσπάθειες για την αντιμετώπιση του προβλήματος των βασανιστηρίων στη φυλακή, αλλά η ουσία είναι ότι τα μέτρα αυτά έχουν αποδειχθεί ανεπαρκή, και τα βασανιστήρια συνεχίζονται ως εκ τούτου. Η Ιορδανία έχει κάνει αρκετούς σημαντικούς διασκελισμούς στην εκπαίδευση στις πρόσφατες δεκαετίες, παρά την εισροή των εκατοντάδων χιλιάδων προσφύγων και του πολύ μεγάλου μεριδίου του εθνικού προϋπολογισμού που ορίζεται στις ένοπλες δυνάμεις. Η δημόσια εκπαίδευση είναι ελεύθερη και υποχρεωτική μεταξύ των ηλικιών 6 και 15. Στο δευτεροβάθμιο επίπεδο, περίπου 80 τοις εκατό των αγοριών και 78 τοις εκατό των κοριτσιών πηγαίνουν στο σχολείο. Ο τουρισμός συμβάλει

¹⁶ Η Αιγυπτιακή Οργάνωση Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (OEDH) ιδρύθηκε το 1985 και θεωρείται από τις πιο παλιές ΜΚΟ για τα δικαιώματα των ανθρώπων.

δραστικά στον εργασιακό τομέα και είναι μια σημαντική πηγή εισοδήματος του συναλλάγματος. Το ποσοστό του εργατικού δυναμικού που συμμετείχε στη γεωργία από το 1965-1993, αφού μόλις το 3% του εδάφους είναι καλλιεργήσιμο και αυτό ποτίζεται ελάχιστα, έτσι ώστε οι βροχοπτώσεις να αποτελούν τον κύριο παράγοντα στη παραγωγή.

2.1.9 Παλαιστίνη(Παλαιστινιακά εδάφη)

Το φαινόμενο να συλλαμβάνουν άτομα χωρίς να έχουν κατηγορηθεί για κάποια πράξη είναι πολύ συχνό. Σε ένα χρόνο αναφέρθηκαν τουλάχιστον 400 τέτοιες συλλήψεις, κατά κύριο λόγο των πολιτικών ατόμων που είναι αντίθετοι προς την Παλαιστινιακή κοινωνία της χώρας και η κυβέρνηση της Χαμάς δεν προσπαθεί να κάνει κάτι ώστε να σταματήσουν αυτές οι δολοφονίες. Η Παλαιστινιακή αρχή θέσπισε 5 εκτελέσεις το 2005. Από τα πιο σοβαρά ζητήματα αποτελεί η πώληση γης στους Εβραίους γιατί είναι ένα έγκλημα που τιμωρείται με θάνατο. Στο εκπαιδευτικό σύστημα το μεγαλύτερο μέρος αποτελείται από δημόσια σχολεία και κάποιο μικρό ποσοστό ιδιωτικών. Ιδιαίτερα ανησυχητικό θεωρείται το γεγονός ότι η Χαμάς προσπαθεί να επιβάλει το ισλαμικό πρότυπο στην των νέων.

2.1.10 Συρία

Η κατάσταση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων επιδεινώθηκε το 2009 στην Συρία. Μέχρι και σήμερα εξακολουθούν να κρατούνται άνθρωποι χωρίς εντάλματα σύλληψης και συχνά δεν αποκαλύπτουν τα ίχνη τους για εβδομάδες ή και μήνες. Στην ουσία τους εξαφανίζουν με το ζόρι , δια της βίας. Στην Συρία οι δυνάμεις αστυνομίας και ασφάλειας συμμετέχουν τακτικά στα βασανιστήρια. Οι αρχές ακόμα δεν έχουν αποκαλύψει το που βρίσκονται οκτώ Κούρδοι οι οποίοι κρατούνται από τον Σεπτέμβριο του 2008.

Η Συρία έχει διατηρήσει γενικά τις πόρτες ανοικτές στους ιρακινούς πρόσφυγες όμως έχει εφαρμόσει από το 2007 τις πιο περιοριστικές απαιτήσεις εισόδων. Οι Κούρδοι αποτελούν την μεγαλύτερη μειονότητα στην χώρα και υπόκεινται συνεχώς σε συστηματικές διακρίσεις. Οι αρχές καταστέλλουν την ελευθερία της έκφρασης των κούρδων, καθώς και τους απαγορεύουν τη διδασκαλία στα σχολεία. Η Συρία έχει σημειώσει σημαντική πρόοδο στο εκπαιδευτικό σύστημα αλλά χρειάζεται να περάσει μεγάλο διάστημα ώστε να πετύχει συνολική αλλαγή. Η κυβέρνηση είναι η κύρια πηγή εισοδήματος σε όλα τα στάδια για τις δαπάνες της εκπαίδευσης.

2.1.11 Τουρκία

Στην πρώτη θέση βρίσκεται η Τουρκία με 278 παραβιάσεις στον πίνακα των χωρών-μελών που διέπραξαν τις περισσότερες παραβιάσεις της Σύμβασης Προστασίας Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Συμβουλίου της Ευρώπης για το 2010. Η κακομεταχείριση από τους αστυνομικούς παραμένει ένα μεγάλο πρόβλημα στην χώρα. Τα βασανιστήρια και η κακομεταχείριση υπό κράτηση συνεχίζουν να υφίστανται καθώς το 2010 σημειώθηκαν τέσσερις θάνατοι κρατουμένων. Αστυνομικοί πυροβόλησαν και σκότωσαν τουλάχιστον εννέα ύποπτους λαθρέμπορους στις παραμεθόριες περιοχές της Βαν, Σιρνάκ και Urfa κατά τη διάρκεια του έτους. Μετά τη σύλληψη του Οτσαλάν η κόντρα των κούρδων και τούρκικου κράτους συνεχίζεται. Υπάρχουν αμέτρητα προβλήματα των Κούρδων στις τουρκικές περιοχές και ακραίες περιπτώσεις όπως στα Δαρδανέλλια για παράδειγμα όπου δεν μπορεί να μπει Κούρδος, δεν του νοικιάζουν σπίτι αν έχει καταγωγή από κουρδική περιοχή.

Επίσης υπάρχουν κωμοπόλεις με ταμπέλες στην είσοδό τους που γράφουν : Απαγορεύεται η είσοδος σε Κούρδους, όπως παλιά στην Αμερική για τους μαύρους . Στο εργατικό τομέα υπάρχει νόμος που απαγορεύει τις απεργίες από τους δημόσιους υπαλλήλους που συμμετέχουν στην προστασία της ζωής και της ιδιοκτησίας, στους εργαζομένους στο ανθρακωρυχείο και τις βιομηχανίες πετρελαίου, στις υπηρεσίες υγιεινής, στην εθνική ασφάλεια, στις τραπεζικές εργασίες, και την εκπαίδευση εντούτοις, πολλοί εργαζόμενοι σε αυτούς τους τομείς διεύθυναν τις απεργίες στην παραβίαση αυτών των περιορισμών με τη

γενική ατιμωρησία.. Επιπλέον, από το 1999, η Τουρκία εισάγει ένα δημόσιο ασφαλιστικό σύστημα ανεργίας, υποχρεωτικό για όλους τους δηλωμένους εργαζομένους.

2.1.12 Κουβέιτ

Το Κουβέιτ έχει ρυθμίσει σε σημαντικό βαθμό το εκπαιδευτικό του σύστημα αλλά παρουσιάζει σοβαρό ζήτημα για το πώς αντιμετωπίζει τους μετανάστες και κυρίως τα εργασιακά τους δικαιώματα. Μέχρι και σήμερα χρησιμοποιεί την ποινή του θανάτου για τα σοβαρά εγκλήματα όπως δολοφονία και εμπορία ναρκωτικών. Το εκπαιδευτικό του σύστημα υποστηρίζει μια εκπαιδευτική πολιτική επιμόρφωσης για όλους ανεξάρτητα από την κοινωνική τους τάξη ή αν έχουν κάποια αναπηρία.

Το σημαντικότερο πρόβλημα, είναι τα δικαιώματα των μεταναστών. Οι μετανάστες που ζουν στην χώρα και δεν μπορούν να πάρουν υπηκοότητα, αντιμετωπίζουν προβλήματα ακόμα και στην εκπαίδευση γιατί δεν τους αποδέχονται. Όσον αφορά τον εργασιακό τομέα το Κοινοβούλιο συζήτησε το Μάιο του 2009 την αναθεώρηση του Εργατικού νόμου. Με την αναθεώρηση αυτή θα ενσωμάτωνε τις διατάξεις για καλύτερες αμοιβές, τις ώρες απασχόλησης και την ασφάλεια.

Περίπου 700.000 γυναίκες από Φιλιππίνες, Σρι Λάνκα και την Ινδονησία είναι μετανάστριες και δουλεύουν ανασφάλιστες. Πολλοί εργαζόμενοι που εργάζονται σε σπίτια ως εσωτερικοί παραπονιούνται για τον περιορισμό τους στο σπίτι, τις πολλές ώρες απασχόλησης, τους μήνες ή τα έτη απλήρωτων αμοιβών και μερικές φορές για λεκτική και σεξουαλική κακοποίηση. Συνήθως, δεν αντέχουν αυτή την κατάσταση και η μόνη τους λύση είναι η φυγή. Στην αντίστοιχη πρεσβεία τους στο Κουβέιτ καταλήγουν οι περισσότερες γυναίκες και είναι στοιβαγμένες όλες σε ένα μικρό δωμάτιο. Κοιμούνται πάνω στις αποσκευές τους. Στην ινδονησιακή πρεσβεία του Κουβέιτ, οι οικιακές βοηθοί που έχουν εγκαταλείψει τα αφεντικά τους είναι τόσο πολλές, που έχουν κατακλύσει τα υπόγεια αλλά και τον λατρευτικό χώρο της πρεσβείας. Οι ισχύοντες νόμοι τείνουν συνήθως να προστατεύουν τους εργοδότες, οι οποίοι πληρώνουν προκαταβολικά 2.000 δολάρια στα πρακτορεία από τα οποία προσλαμβάνουν τις οικιακές βοηθούς.

2.1.13 Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα

Τα κυριότερα προβλήματα της χώρας είναι τα εργασιακά δικαιώματα των μεταναστών και η παιδική εργασία. Στα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα οι μετανάστες αποτελούν την πλειοψηφία, (περίπου 80%) του εδρεύοντος πληθυσμού και αποτελούν το 90% του εργατικού δυναμικού. Οι άνθρωποι αυτοί δεν μπορούν να πάρουν την υπηκοότητα και αντιμετωπίζουν ποικίλους περιορισμούς στα εργασιακά τους δικαιώματα. Οι εργοδότες τους κρατάνε τα διαβατήρια τους κατά τη διάρκεια της σύμβασης απασχόλησης, αλλά ποτέ δεν ερευνάται και ούτε τιμωρείται κανείς. Το 2006 το προξενείο ανέφερε ότι 109 ινδικοί εργαζόμενοι αυτοκτόνησαν. Εν τούτοις επίσημα υπάρχει ένα υπουργείο εργασίας όπου οι εργαζόμενοι μπορούν να πάνε για την επανόρθωση, αυτό είναι περισσότερος στο όνομα από στην πράξη. Το 2004 ένα ντοκιμαντέρ του HBO κατηγόρησε τα Ε.Α.Ε. γιατί χρησιμοποιούν παράνομα τα παιδιά σε αγώνες με καμήλες και ότι υπάρχουν μαρτυρίες πως υποβάλλονται σε σωματική και σεξουαλική κακοποίηση. Ειπώθηκε πως τα παιδιά αυτά ήταν από το Μπαγκλαντές, το Σουδάν και την νότια Ασία. Τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα αφιερώνουν σήμερα το 25% του συνολικού ποσού των κρατικών δαπανών για την παιδεία. Το συνολικό ποσοστό αλφαριθμητισμού είναι 91%. Η κυβέρνηση έχει θέσει ως στόχο την επίτευξη πλήρους αλφαριθμητισμού πριν από το 2010.

2.1.14 Ομάν

Τα κύρια προβλήματα που αντιμετωπίζει το Ομάν είναι η παιδική εργασία και τα εργασιακά δικαιώματα των μεταναστών.

Τα τελευταία χρόνια αύξησε το ελάχιστο όριο ηλικίας στην παιδική εργασία από 15 έως 18 ετών. Στον τομέα της εκπαίδευσης, η κυβέρνηση παρέχει δωρεάν μόρφωση

για όλους και μεταφορά από και προς το σχολείο ώστε να συμμετέχουν όλα τα παιδιά .

Η κυβέρνηση του Ομάν θέλει να θεσπίσει νέους νόμους που θα απαγορεύει στους εργοδότες να κρατάνε τα έγγραφα των ξένων εργαζομένων .Το αρνητικό στοιχείο αυτής της προσπάθειας είναι πως η κυβέρνηση στηρίζεται στις ξένες πρεσβείες και τις φιλανθρωπικές ομάδες για να βοηθήσει στην παροχή των προστατευτικών υπηρεσιών για να βοηθήσουν τα θύματα. Οι πρεσβείες των Φιλιππινών και της Σρι Λάνκα, για παράδειγμα, διαχειρίζονται τους χώρους που έχουν για να προστατεύουν τις γυναίκες που δουλεύουν ως οικιακοί βοηθοί και τις κακομεταχειρίζονται. Το Ομάν έχει λάβει πολυάριθμα μέτρα για να αποτρέψει την λαθρομετανάστευση , όπως η αυξανόμενη στρατιωτική και αστυνομική περιπολία των συνόρων για να αποτρέψει την παράνομη είσοδο μέσα στη χώρα και παράλληλα τον αυξανόμενο έλεγχο για να βελτιώσει τα θαλάσσια σύνορα.

2.1.15 Κατάρ

Οι αλλοδαποί εργαζόμενοι δεν απολαμβάνουν επαρκή προστασία από τη νομοθεσία του Κατάρ. Σύμφωνα με τον νόμο αριθ. 3 του 1984, δεν επιτρέπεται στους αλλοδαπούς εργαζομένους να φύγουν από τη χώρα ή να αλλάξουν εργασία χωρίς είναι υπογεγραμμένη η αποδέσμευση από τον εργοδότη τους. Ο νόμος αυτός καθορίζει την τύχη των αλλοδαπών εργαζομένων γιατί συχνά πέφτουν θύματα κακομεταχείρισης .Αυτό συμβαίνει διότι οι εργοδότες , αρνούνται να αποδεχτούν τα δικαιώματα τους ,δεν αποδέχονται την αποδέσμευση του συμβολαίου και δεν πληρώνουν τους μισθούς τους έτσι ώστε να εργάζονται για μεγαλύτερη χρονική περίοδο. Οι γυναίκες οι οποίες δουλεύουν εσωτερικές ως οικιακοί βοηθοί σε σπίτια , έχουν υποστεί βία και σεξουαλική παρενόχληση από τους εργοδότες τους. Οι πρεσβείες των Φιλιππίνων και της Ινδονησίας ανέφεραν ότι 600 υπήκοοί τους ,όλες εσωτερικές εργαζόμενες σε σπίτια στο Κατάρ , εξαναγκάστηκαν σε δουλειά, φυλακίστηκαν, υπέστησαν σεξουαλική εκμετάλλευση, υπήρξαν θύματα σωματικών βασανιστηρίων και κακομεταχείρισης. Τα τελευταία χρόνια το Κατάρ έχει δώσει μεγάλη έμφαση στην εκπαίδευση. Μαζί με την ελεύθερη υγειονομική περίθαλψη της

χώρας σε κάθε πολίτη, κάθε παιδί έχει την ελεύθερη εκπαίδευση από τον παιδικό σταθμό έως το πανεπιστήμιο

2.1.16 Ισραήλ

Η Ισραηλινή νομοθεσία απαγορεύει τις διακρίσεις στην απασχόληση. Σύμφωνα με το υπουργείο Εξωτερικών, όλοι οι εργαζόμενοι μπορούν να συμμετέχουν και να ιδρύουν οργανώσεις εργασίας ελεύθερα. Οι φυλακές του Ισραήλ είναι ίσως από τις καλύτερες στον κόσμο. Ο ισραηλινός νόμος απαγορεύει την αυθαίρετη σύλληψη των πολιτών, οι κατηγορούμενοι θεωρούνται αθώοι μέχρι αποδείξεως του εναντίου και μπορούν να βγουν έξω με εγγύηση. Το Ισραήλ δεν έχει πολιτικούς κρατούμενους, όμως ορισμένοι κρατούμενοι, κυρίως Άραβες οι οποίοι ήταν ύποπτοι για συμμετοχή σε τρομοκρατία, ανακρίθηκαν με μεθόδους που έχουν επικριθεί ως υπερβολικοί. Η θανατική ποινή έχει εφαρμοστεί μόνο μία φορά, στην περίπτωση του Άντολφ Άιχμαιν¹⁷. Μεγάλη ένταση δημιουργήθηκε παντού όταν ανακοινώθηκε πώς το Ισραήλ θα απελάσει 400 παιδιά που γεννήθηκαν από ξένους εργάτες ώστε να διαφυλαχθεί η εβραϊκή ταυτότητα της χώρας. Ομάδες υπεράσπισης των μεταναστών απάντησαν οργισμένοι και διαφώνησαν λέγοντας ότι η απόφαση αυτή θα τιμωρούσε αθώα παιδιά με το να τα στείλουν πίσω στις φτωχές χώρες καταγωγής των γονέων τους. Οι γονείς τους άφησαν τις χώρες αυτές για μια καλύτερη ζωή στο Ισραήλ.

¹⁷ Άντολφ Άιχμαιν ήταν Γερμανός Ναζί και ένας από τους σημαντικότερους διοργανωτές του Ολοκαυτώματος και είχε κατηγορηθεί για εγκλήματα κατά της ανθρωπότητας και πολέμου.

Μέρος 3^ο -Ελευθερία Έκφρασης

3.1.1 Σαουδική Αραβία

Η ελευθερία της ομιλίας και ο Τύπος δεν έχουν την δύναμη να λογοκρίνουν την κυβέρνηση και να μπορέσουν να αντιμετωπίσουν τα εμπόδια που τους δημιουργεί στην δουλειά. Τα συνδικάτα και οι πολιτικές οργανώσεις απαγορεύονται όπως και οι δημόσιες επιδείξεις. Η κυβέρνηση της Σαουδικής Αραβίας ελέγχει ήδη τον παραδοσιακό τύπο και προφανώς προσπαθεί να «χαλιναγωγήσει» και τον ηλεκτρονικό. Ακόμα ένα σημαντικό ζήτημα είναι πως η κυβέρνηση σε κάποιες περιπτώσεις ανέχεται τον επιθετικό λόγο από τους επίσημους ενώ τα δικαστήρια τον καταδικάζουν. Τον Σεπτέμβριο το κανάλι MBC1 ακύρωσε δύο επεισόδια της δημοφιλούς σειράς, κατά την περίοδο του Ραμαζανιού, *Tash Ma Tas*, γιατί θεώρησε πως υποστηρίζει μια φιλελεύθερη στάση σε σχέση με τα ισλαμικά πρότυπα. Μια άλλη περίπτωση είναι στις αρχές του Αυγούστου 2008 που έκλεισαν τα γραφεία των τοπικών τηλεοπτικών καναλιών LBC όταν ένας Σαουδάραβας μίλησε για σεξουαλικές κατακτήσεις του δημόσια. Καταδικάστηκε σε πενταετή ποινή φυλάκισης και 1.000 χτυπήματα με μαστίγιο.

3.1.2 Λίβανος

Η ελευθερία της έκφρασης στο Λίβανο είναι περιορισμένη, αλλά πολύ πιο σημαντική από ότι σε άλλα μέρη του αραβικού κόσμου. Ο Λίβανος έχει μια μακρά παράδοση της ελευθερίας του Τύπου, αν και σχεδόν όλα τα μέσα μαζικής ενημέρωσης ανήκουν σε σημαντικές πολιτικές και εμπορικές ελίτ. Στην χώρα λειτουργούν πέντε ανεξάρτητα τηλεοπτικά κανάλια και περισσότερο από 30 ραδιοφωνικών σταθμοί. Η πρόσβαση στο διαδίκτυο δεν είναι περιορισμένη αλλά παρά το σχετικά ανοικτό περιβάλλον των μέσων ενημέρωσης, η κυβέρνηση κάνει κάποιους νομικούς ελέγχους. Η Γενική Διεύθυνση Ασφαλείας έχει την εξουσία να λογοκρίνει όλα τα ξένα περιοδικά και μέσα ενημέρωσης. Το Φεβρουάριο του 2007, επέβαλαν πρόστιμο

στον Ταουφίκ Khattab, αρχισυντάκτη του *Al-Mustaqbal*, και σε έναν δημοσιογράφο, Ναύλοι Khasan, 33,000 δολάρια για δυσφήμιση του προέδρου Λαχούντ. Αρκετοί φωτογράφοι αντιμετωπίζουν τη βάνουση συμπεριφορά των στρατιωτών και τρία τηλεοπτικά συνεργεία δέχθηκαν επίθεση από αγνώστους, ενώ κάλυπταν μια βομβιστική επίθεση το Μάιο.

3.1.3 Ιράκ

Η κυβέρνηση του Ιράκ έχει κάνει πολύ λίγα βήματα για να βελτιωθεί η ελευθερία της έκφρασης. Δυστυχώς, η γενικότερη λειτουργία των μέσων μαζικής ενημέρωσης εξακολουθεί να είναι σε πολύ άσχημη κατάσταση.

Τα τελευταία χρόνια οι δημοσιογράφοι και οι εργαζόμενοι στα μέσα ενημέρωσης παραμένουν στις πιο ευάλωτες ομάδες και έρχονται αντιμέτωποι ακόμα και με τον θάνατο. Ο αριθμός των νεκρών στα μέσα ενημέρωσης αυξάνεται σταθερά από το 2003 και καθημερινά αντιμετωπίζουν και άλλες μορφές επίθεσης, μεταξύ άλλων βία και απειλές και αναγκάζονται να εγκαταλείψουν την χώρα.

3.1.4 Ιράν

Οι Ιρανικές αρχές συνεχίζουν να φυλακίζουν δημοσιογράφους και εκδότες για τη δημοσιεύσεις τους και ελέγχουν αυστηρά τις εκδόσεις και τις ακαδημαϊκές δραστηριότητες. Στον απόηχο των εκλογών του 2009 συνέλαβαν πάνω από 30 δημοσιογράφους και άτομα που ασχολούνται με τα blog στο διαδίκτυο. Οι φυλακισμένοι δημοσιογράφοι και οι οικογένειές τους ισχυρίστηκαν ότι οι δυνάμεις ασφαλείας τους υπέβαλαν σε κακομεταχείριση και κακοποίηση κατά τη διάρκεια της κράτησής τους. Στη διάρκεια του 2009 το Εθνικό Συμβούλιο Ασφαλείας¹⁸ του Ιράν έδωσε στις εφημερίδες επίσημες και ανεπίσημες προειδοποιήσεις για τα θέματα που

¹⁸ Ο θεσμός αυτός ιδρύθηκε κατά τη διάρκεια της αναθεώρησης 1989 του συντάγματος. Οι αρμοδιότητες του Συμβουλίου είναι ο προσδιορισμός της άμυνας και των εθνικών πολιτικών ασφάλειας στο πλαίσιο των γενικών πολιτικών, ο συντονισμός των δραστηριοτήτων στους τομείς που αφορούν την πολιτική, την ευφυΐα, κοινωνικό, πολιτιστικό και οικονομικό τομέα όσον αφορά τη γενική της άμυνας και της ασφάλειας και την εκμετάλλευση των υλιστικών και πνευματικών πόρων της χώρας για την αντιμετώπιση των εσωτερικών και εξωτερικών απειλών.

καλύπτουν, όπως τις παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των κοινωνικών διαμαρτυριών. Το Υπουργείο Πολιτισμού και Ισλαμικής Καθοδήγησης συνεχίζει να παρακολουθεί και να λογοκρίνει τις ανεξάρτητες εφημερίδες πριν από τη δημοσίευση. Μετά τις εκλογές, η κυβέρνηση αύξησε απότομα τους περιορισμούς στα εσωτερικά και στα ξένα μέσα ενημέρωσης, συλλαμβάνοντας τουλάχιστον δύο δημοσιογράφους που εργάζονται με ξένα δίκτυα και απέλασε τουλάχιστον 12 δημοσιογράφους που καλύπτουν τις εξελίξεις μετά τις εκλογές, αναγκάζοντάς τους να εγκαταλείψουν τη χώρα. Η κυβέρνηση συστηματικά εμποδίζει τους Ιρανούς και ξένους δικτυακούς τόπους που αναρτούν πολιτικές ειδήσεις .

3.1.5 Υεμένη

Ο Υπουργός Πληροφοριών Hasan Al-Luzi, ανακοίνωσε την απαγόρευση της διανομής των οκτώ εβδομαδιαίων εφημερίδων της Υεμένης, *Al-Ayyam*, *Al-Masdar*, *Al-Watani*, *Al-Diyar*, *Al-Mustaqilla*, *Al-Nida*, *Al-Shari*, και *Al-Ahali*, για τη δημοσίευση άρθρων κατά της εθνικής ενότητας, των συμφερόντων της χώρας και παραβιάσεων του νόμου και της τάξης, σκορπίζοντας μίσος και εχθρότητα μεταξύ των λαού της Υεμένης. Η κυβέρνηση επέβαλε επίσης άτυπη λογοκρισία, για την επιβολή «κόκκινης γραμμής», που περιελάμβανε συνεντεύξεις, εκδόσεις, με ηγέτες Κινημάτων και αιματηρές εικόνες από τραυματισμένους ή σκοτωμένους διαδηλωτές, και αναφέροντας τα ονόματα των οργανισμών πίσω από τις διαμαρτυρίες. Η πίεση από τις αρχές σχετικά με τα μέσα μαζικής ενημέρωσης επεκτάθηκε και σε επιθέσεις κατά της εφημερίδας *Al-Ayyam*, η οποία ήταν η μεγαλύτερη και η παλαιότερη. Την νύχτα της 2ας Μαΐου του 2009, στρατιώτες σε δύο σημεία ελέγχου εκτός Άντεν κατάσχασαν περισσότερα από 50.000 αντίτυπα της *Al-Ayyam*, που διέθεταν απόδειξη παραλαβής υπογεγραμμένη από την αστυνομία, την υπηρεσία πληροφοριών, και το υπουργείο Πληροφοριών.

3.1.6 Μπαχρέιν

Οι αρχές εξακολουθούν να χρησιμοποιούν το νόμο για τον Τύπο (Ν. 47/2002) για να περιορίσουν την κάλυψη των αμφιλεγόμενων ζητημάτων, συμπεριλαμβανομένης της επίσημης διαφθοράς. Τον Μάιο του 2008 η κυβέρνηση ανακοίνωσε ένα νέο νόμο για τον τύπο που θα αφαιρέσει τις ποινικές κυρώσεις για τις περισσότερες δημοσιογραφικές παραβάσεις, αλλά φαινόταν να διατηρούν τη δυνατότητα των ποινικών κυρώσεων για ορισμένους τύπους το γραπτό ή το προφορικό σχόλιο, συμπεριλαμβανομένων αυτών που βρέθηκαν και υποθετικά έβλαπταν την εθνική ενότητα. Αρκετοί δημοσιογράφοι αντιμετωπίζουν ποινική δίωξη βάσει του ισχύοντος νόμου για τα άρθρα τους. Τον Απρίλιο του 2009 οι αρχές διέταξαν το κλείσιμο της ημερήσιας εφημερίδας *Akhbar Al-Khaleej*, επικαλούμενες παραβιάσεις του νόμου περί Τύπου, αλλά ήρε την απαγόρευση μετά από 24 ώρες. Η μοναδική υπηρεσία διαδικτύου είναι η Batelco, που είναι ιδιοκτησία του δημοσίου. Το ανεξάρτητο Κέντρο του Μπαχρέιν για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα¹⁹ (BCHR) ανέφερε ότι το 2009 οι αρχές εμπόδισαν πάνω από 1.000 ιστοσελίδες, ιστολόγια, εφημερίδες, καθώς και οργανώσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων, όπως το αραβικό δίκτυο για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα Πληροφοριών. Τον Νοέμβριο του 2008, ακτιβιστές της αντιπολίτευσης που συμμετείχαν σε συνέδριο που πραγματοποιήθηκε στην Ουάσιγκτον, ο υπουργός Εσωτερικών Rashid bin Abdullah al-Khalifa τους απείλησε με ποινική δίωξη για παράβαση του άρθρου 134 του ποινικού κώδικα, το οποίο ορίζει ότι οι πολίτες που αδυνατούν να αποκτήσουν κυβερνητική άδεια για να παρίστανται στις συνεδριάσεις στο εξωτερικό για να συζητήσουν εσωτερικές υποθέσεις του Μπαχρέιν μπορεί να υπόκειται σε ποινές φυλάκισης και πρόστιμα.

3.1.7 Αίγυπτος

Οι δημοσιογράφοι που ασκούν κριτική στις κυβερνητικές πολιτικές ή εκθέτουν τις παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων συλλαμβάνονται από τα άτομα της ασφάλειας. Ως παράδειγμα έχουμε τον Kareem Amer που δικάστηκε σε 4 χρόνια

¹⁹ Το Κέντρο του Μπαχρέιν για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα (BCHR) είναι μια μη κερδοσκοπική, κυβερνητική οργάνωση, η οποία καταχωρήθηκε με το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υπηρεσιών από τον Ιούλιο του 2002.

φυλάκιση για τη σύνταξη ενός κειμένου με αντιθρησκευτικό χαρακτήρα και για την προσβολή του προέδρου , Hosni Moubarak στο ιστολόγιο του. Τα δικαστήρια καταδικάζουν τους δημοσιογράφους σε ποινές φυλάκισης με βάση τις διατάξεις του ποινικού κώδικα που ποινικοποιούν την δυσφήμιση. Τον Ιούνιο του 2009 ένα δικαστήριο καταδίκασε τον εκδότη της εβδομαδιαίας *Al Mugiz* με 6 μήνες φυλάκιση για δήθεν συκοφαντική δυσφήμιση του βουλευτή Μουσταφά Μπακρί. Η ασφάλεια του αεροδρομίου συνέλαβε τρεις bloggers τον Ιούλιο και τους κράτησε για πέντε ημέρες, και τον Ιούνιο κράτησαν τον blogger Wael Abbas για οκτώ ώρες και κατέσχεσαν τον φορητό του υπολογιστή , αφού άσκησε κριτική στην κυβέρνηση με την παρουσία των υπαλλήλων του Εθνικού Δημοκρατικού Κόμματος σε μια διάσκεψη στη Σουηδία. Στις πρόσφατες εξελίξεις , στην εξέγερση του λαού κατά του Moubarak , αμέσως κόπηκε η σύνδεση στο διαδίκτυο και οι τηλεφωνικές γραμμές.

3.1.8 Ιορδανία

Η κριτική του βασιλιά, η δυσφήμιση των κυβερνητικών αξιωματούχων και των θεσμών και τα αρνητικά σχόλια θεωρούνται προσβλητικά για το Ισλάμ και μεταφέρουν βαριές κυρώσεις βάσει του ποινικού κώδικα. Στις 21 Ιουνίου του 2009, το δικαστήριο του Αμμάν καταδίκασε τον Samhan σε ένα χρόνο φυλάκιση για εξύβριση του Ισλάμ σε ένα δημοσιευμένο ποίημα του. Επίσης, σε μεγάλη καθημερινή εφημερίδα εμπόδισαν την παρουσίαση εκθέσεων για το Κοινοβούλιο. Ύστερα από τις πιέσεις των ΜΚΟ, το κοινοβούλιο ψήφισε και τροποποίησε τον νόμο που επενέβαινε συχνά στις εσωτερικές δραστηριότητες των ΜΚΟ. Ο νέος νόμος υποχρεώνει τις ΜΚΟ να ενημερώνουν τις αρχές εκ των προτέρων για τις σχεδιαζόμενες δραστηριότητες και τις συσκέψεις, τις οποίες πρέπει να επιτρέπεται στους υπαλλήλους να παραστούν. Η κυβέρνηση μπορεί να ελέγχει τους τραπεζικούς λογαριασμούς των ΜΚΟ και να εγκρίνει την χρηματοδότηση από το εξωτερικό, τις οποίες μπορεί να αρνηθεί κατά την κρίση της.

3.1.9 Παλαιστίνη (Παλαιστινιακά εδάφη)

Η Παλαιστινιακή Αρχή θεωρητικά, έχει εγγυηθεί την ελευθερία του συνέρχεσθαι προς τον παλαιστινιακό πληθυσμό. Υπάρχουν και περιπτώσεις όμως όπως ο Nabil Shaath που δέχτηκε απειλές θανάτου επειδή σχεδίαζε να παραβρεθεί σε ένα συνέδριο στην Ιταλία παρουσία του ισραηλινού υπουργού Εξωτερικών Silvan Salom . Στην συνέχεια ο Nabil Amar, πρώην Υπουργός Πληροφοριών , ένα μέλος του υπουργικού συμβουλίου και ένα άλλο μέλος του Παλαιστινιακού Νομοθετικού Συμβουλίου , πυροβολήθηκε από ένοπλους άντρες που φορούσαν μάσκες , μετά την κριτική που άσκησαν για τον Arafat και τις μεταρρυθμίσεις που χρειάζεται να γίνουν στην ΠΑ ,σε τηλεοπτική συνέντευξη. Ο Αμπντουλάχ Issa , εκδότης και συντάκτης του περιοδικού για Donia al-Watan , συνελήφθη τον Ιούλιο του 2006 από την Παλαιστινιακή Αρχή για τη δημοσίευση της κλοπής των 400.000 δολαρίων από τον υπουργό Εξωτερικών Mahmoud Zahar κατά την επίσκεψή του στο Κουβέιτ . Τον Σεπτέμβριο του 2001, ο Γιασέρ Αραφάτ Τανζίμ, απήγαγε έναν άντρα που βιντεοσκοπούσε Παλαιστίνιους πολίτες και την αστυνομία στη Ραμάλα να γιορτάζει στις 11/9/2001 την επίθεση στην Αμερική, και απείλησε να τον σκοτώσει αν παρουσιαστούν τα στοιχεία αυτά προς τα έξω. Συχνά οι δημοσιογράφοι βρίσκονται βαριά χτυπημένοι και τους κλέβουν τον εξοπλισμό τους.

Η σύγκρουση της Χαμάς-Φατάχ έχει περιορίσει περαιτέρω την ελευθερία του Τύπου στα εδάφη της Παλαιστίνης .

3.1.0 Συρία

Η Συρία δεν έχει ανεξάρτητο τύπο και η κυβέρνηση έχει επεκταθεί στον περιορισμό της ενημέρωσης μέσω διαδικτύου κυρίως σε δημοφιλείς δικτυακούς τόπους όπως το Google , το Facebook και το YouTube. Στις 13 Σεπτεμβρίου του 2009 η SSSC²⁰ καταδίκασε την Karim Arbaji που διέθετε ιστολόγιο , σε τρία χρόνια φυλάκιση με την κατηγορία της διασποράς ψευδών πληροφοριών για την κυβέρνηση. Το 2010 φυλάκισαν ακόμα μια 19χρονη κοπέλα που διέθετε ιστολόγιο χωρίς να της έχουν απαγγελθεί κατηγορίες Επίσης το ίδιο διάστημα οι δυνάμεις ασφαλείας έκλεισαν το

²⁰ SSSC Δικαστήριο Κρατικής Ασφάλειας

γραφείο του Μάζεν Νταρούις, ο οποίος ήταν πρόεδρος στο Κέντρο των ΜΜΕ και την Ελευθερία της Έκφρασης, χωρίς οποιαδήποτε εξήγηση. Η κυβέρνηση εμποδίζει τους ακτιβιστές να ταξιδέψουν στο εξωτερικό και σε ορισμένες περιπτώσεις, τις οικογένειές τους. Το Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο εξέδωσε μια έκθεση το Φεβρουάριο του 2010 με κατάλογο 417 πολιτικών και ακτιβιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων που τους απαγορεύεται να ταξιδέψουν.

3.1.11 Τουρκία

Οι δημοσιογράφοι και οι συντάκτες παραμένουν στόχος για την Τουρκική κυβέρνηση. Οι εκθέσεις του ΡΚΚ θεωρούνται ως "τρομοκρατική προπαγάνδα." Γι' αυτό τον λόγο ελέγχονται πολύ αυστηρά. Οι περισσότεροι δημοσιογράφοι αντιμετωπίζουν πρόβλημα με τον νόμο. Η περίπτωση όμως του Vedat Kursun ξεχωρίζει μεταξύ εκείνων που έχουν καταδικαστεί κατά το 2010. Ο συντάκτης της κουρδικής καθημερινής εφημερίδας *Azadiya Welat*, Kursun καταδικάστηκε σε 166 χρόνια φυλάκισης το Μάιο για συμμετοχή στην "τρομοκρατικής προπαγάνδα" και στο ΡΚΚ. Χρόνια τώρα υπάρχουν περιορισμοί στην πρόσβαση δικτυακών τόπων, όπως το YouTube και ιστολόγια. Αριστεροί και φιλοκουρδικές πολιτικές εφημερίδες και περιοδικά, υπόκεινται σε αυθαίρετες συμπεριφορές και πολλές φορές εξαναγκάζονται σε κλείσιμο. Το 2010 το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΔΔΑ) καταδίκασε την Τουρκία δύο φορές για τη χρήση του αντιτρομοκρατικού νόμου για την απαγόρευση της δημοσίευσης των περιοδικών, λέγοντας ότι η κίνηση ήταν λογοκρισία που παραβίασε την ελεύθερη έκφραση. Το δικαστήριο έκρινε ότι η Τουρκία είχε παραβιάσει την ελεύθερη έκφραση σε τουλάχιστον 10 άλλες αποφάσεις, το 2010. Τα δικαστήρια της Τουρκίας συνέχισαν να χρησιμοποιούν ασυμβίβαστους νόμους για τη δίωξη εκατοντάδων διαδηλωτών που θεωρούνται υποστηρικτές του ΡΚΚ.

3.1.12 Κουβέιτ

Το Κουβέιτ παρουσιάζει έντονα το φαινόμενο της καταπίεσης της ελευθερίας λόγου και ειδικότερα τα τελευταία χρόνια. Οι πιέσεις που άσκησε στους πολίτες το 2010 κρίθηκαν διεθνώς ως απαράδεκτες και η διεθνής κοινότητα υπενθυμίζει με κάθε

τρόπο πως οι αρμόδιες αρχές πρέπει να είναι πιο ελαστικές, αλλιώς θα υποστούν σοβαρές συνέπειες. Όποιος εκφράζει την αρνητική του γνώμη για την κυβέρνηση διατρέχει μεγάλο κίνδυνο. Πρόσφατα το Υπουργείο Ενημέρωσης διέκοψε τη λειτουργία του τηλεοπτικού σταθμού ειδήσεων Al Jazeera για να μην υπάρχει πλήρης ενημέρωση των γεγονότων.

3.1.13 Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα

Το αραβικό δίκτυο για την πληροφόρηση των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων έχει ξετάσει από κοντά την κατάσταση της ελευθερίας του Τύπου στα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα . Αν και το σύνταγμα των ΗΑΕ προβλέπει την ελευθερία του λόγου και του Τύπου , στην πράξη αυτά τα δικαιώματα είναι πολύ περιορισμένα Στην περίπτωση που κάποιος κάνει αρνητικά σχόλια για το Ισλάμ ή την κυβέρνηση , τιμωρείται με φυλάκιση. Η έκθεση Hr-info²¹ αρχίζει με το πιο προφανές παράδειγμα της λογοκρισίας: το κράτος διέταξε τη διακοπή λειτουργίας των δύο πακιστανικών τηλεοπτικών καναλιών, Geo και Argy One. Απαγορεύσεις γίνονται και για τους συγγραφείς. Η εφημερίδα Khaleej δεν μπόρεσε να δημοσιεύσει ένα άρθρο που αναφερόταν στην ανάγκη για αξιολόγηση της απόδοσης των πανεπιστημίων των ΗΑΕ. Το διαδίκτυο και τα ιστολόγια απαγορεύονται στην χώρα.

3.1.14 Ομάν

Στο Ομάν η ελευθερία του λόγου και του Τύπου είναι ελεύθερη βάση νόμου, η κυβέρνηση όμως στην πράξη περιόρισε τα δικαιώματα αυτά στους πολίτες. Παρόλα αυτά ο νόμος απαγορεύει την οποιαδήποτε κριτική του σουλτάνου . Οι αρχές συνήθως ανέχονται την κριτική των ατόμων που κυβερνούν ή των αντιπροσώπων τους, αλλά την εμποδίζουν να εκφραστεί ειδησεογραφικά. Ο νόμος περί του Τύπου και των δημοσιεύσεων επιτρέπει στην κυβέρνηση να λογοκρίνει όλες τις εσωτερικές και εξωτερικές δημοσιεύσεις που αφορούν πολιτικά,

²¹Hr-info είναι οργανισμός που ασχολείται με τα ανθρώπινα δικαιώματα και την προώθησή τους.

πολιτιστικά και σεξουαλικά θέματα. Στην χώρα επιτρέπεται να διεξάγονται διάφορες εκδηλώσεις ή σεμινάρια με εκπαιδευτικά ή άλλου είδους ενημερωτικά θέματα όμως οι περισσότερες οργανώσεις το αποφεύγουν για προνοητικούς λόγους και ενδοιασμούς.

Η πρόσβαση στο Διαδίκτυο είναι διαθέσιμη στους πολίτες και τους ξένους κατοίκους. Εντούτοις, απαγορεύονται κάποιες σελίδες που περιέχουν πορνογραφικό υλικό. Δεδομένου ότι η χρήση του Διαδικτύου χρησιμοποιείται για να εκφράσει τις απόψεις που δεν επιτρέπονται κανονικά σε άλλα μέσα, αυξήθηκε ο έλεγχος. Η κυβέρνηση περιόρισε τη ακαδημαϊκή ελευθερία, ιδιαίτερα σε ότι σχετίζεται με την πολιτική.

3.1.15 Κατάρ

Το Σύνταγμα του Κατάρ προβλέπει την ελευθερία του λόγου και του Τύπου, ωστόσο, η κυβέρνηση επιβάλλει περιορισμούς σε αυτά τα δικαιώματα. Οι δημοσιογράφοι βιώνουν μεγάλες κοινωνικές και πολιτικές πιέσεις όσον αφορά τα κείμενα τους. Οι πολίτες μπορούν να εκφράσουν πολλές από τις απόψεις τους ελεύθερα και δημόσια αλλά αποφεύγουν την συζήτηση για ευαίσθητα πολιτικά και θρησκευτικά ζητήματα. Λειτουργούν τρία αραβικά και δύο αγγλικές εφημερίδες, που οι ιδιοκτήτες ή τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου είναι κατά κανόνα είτε κυβερνητικά στελέχη υψηλού επιπέδου ή έχουν δεσμούς με κυβερνητικούς αξιωματούχους. Αντίγραφα των ξένων εφημερίδων και περιοδικών είχαν λογοκριθεί για σεξουαλικό περιεχόμενο. Ο νόμος προβλέπει ποινικές κυρώσεις και ποινές φυλάκισης για δυσφήμιση και όλες οι υποθέσεις που αφορούν τα μέσα μαζικής ενημέρωσης εμπίπτουν στη δικαιοδοσία των ποινικών δικαστηρίων. Η κρατική τηλεόραση και το ραδιόφωνο εκφράζει τις απόψεις της κυβέρνησης, αλλά το ιδιωτικό δίκτυο δορυφορικής τηλεόρασης, Al-Jazeera Satellite Channel (MTE), υποστηρίζει ότι είναι απαλλαγμένο από κυβερνητική επιρροή. Πάνω από 80.000 κατοίκους πρόσβαση στο Internet, η οποία χορηγήθηκε μέσω της ιδιωτικοποίησης μονοπωλίου των τηλεπικοινωνιών. Η κυβέρνηση λογοκρίνει το διαδίκτυο για τις πολιτικές, θρησκευτικές απόψεις και το πορνογραφικό περιεχόμενο μέσω ενός

διακομιστή μεσολάβησης, ο οποίος μπλοκάρει ιστοσελίδες που περιέχουν ορισμένες λέξεις κλειδιά και φράσεις. Το Σύνταγμα προβλέπει την ελευθερία της γνώμης και της επιστημονικής έρευνας, ωστόσο δεν υπάρχει ακαδημαϊκή ελευθερία. Οι πολιτικές διαδηλώσεις δε επιτρέπονται, η ελευθερία του συνέρχεσθαι και του συνεταιρίζεσθαι επιτρέπεται όμως στην πραγματικότητα τίποτα από όλα αυτά δεν είναι εφικτά.

3.1.16 Ισραήλ

Η κουλτούρα της δημοσιογραφίας στο Ισραήλ άντλησε τις βασικές αρχές του δημοκρατικού τύπου, δηλαδή, να παρέχουν τόση ακρίβεια όσο το δυνατόν στην αναφορά των ειδήσεων, ένα ευρύ φάσμα των απόψεων και των ανεξάρτητων στάσεων όσον αφορά την πολιτική και τα δημόσια ιδρύματα.. Η αρχική μορφή των μέσων μαζικής ενημέρωσης στο Ισραήλ ακολούθησε το ευρωπαϊκό μοντέλο με το ρόλο του Τύπου. Οι ανθρωπιστικές ομάδες παραπονιούνται διαρκώς ότι επικρατεί ένα εχθρικό περιβάλλον απέναντί τους και στα δημοσιεύματά τους. Εντούτοις, πολλοί ισραηλινοί ηγέτες υποστηρίζουν ότι οι ομάδες αυτές λειτουργούν ως απειλή για την νομιμότητα του Ισραήλ. Οι Δημοσιογράφοι Χωρίς Σύνορα²² δημοσιεύουν μια ετήσια έκθεση με θέμα την παγκόσμια ελευθερία του Τύπου. Το 2009 το Ισραήλ βρέθηκε στην 93^η θέση στην κατανομή των δημοσιογράφων χωρίς ελευθερία Τύπου εκτός συνόρων.

Τον ίδιο χρόνο είχε βγει στο διαδίκτυο ένα μικρό φιλμ κινουμένων σχεδίων και προσπάθησε να περιγράψει την περιορισμένη ζωή των κατοίκων της Γάζας. Το καρτούν αυτό προκάλεσε αντιδράσεις και οργή στο Ισραήλ. Ένας ισραηλινός καθηγητής Επικοινωνίας και ΜΜΕ ο Μπεν Ελιέζερ για παράδειγμα χαρακτήρισε το φιλμάκι “αηδιαστικό”. “Πρόκειται για ένα άσχημο, αηδιαστικό έργο. Σίγουρα θα χρησιμοποιηθεί σαν όπλο κατά του Ισραήλ.”

²² **Οι Δημοσιογράφοι Χωρίς Σύνορα** Ιδρύθηκε στην Γαλλία το 1985 από τον Robert Menard με βάση την διεθνή μη κυβερνητική οργάνωση που υποστηρίζει την ελευθερία του Τύπου.

Συμπεράσματα

Ολοκληρώνοντας την έρευνα συνειδητοποιούμε πως η Μέση Ανατολή βρίσκεται ακόμα σε πρώιμο στάδιο όσον αφορά την θεμελίωση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Όπως αναλύσαμε πιο πάνω οι γυναίκες θεωρούνται μειονότητα σχεδόν σε όλα τα μέρη και βιώνουν τραγικές συνθήκες ζωής. Μετά ακολουθούν τα παιδιά τα οποία και αυτά αναγκάζονται να δουλεύουν από μικρή ηλικία για να συνεισφέρουν στην οικογένεια τους ή στην περίπτωση των κοριτσιών που τις παντρευτούν σε πολύ μικρή ηλικία. Παρατηρούμε όμως πως σε κάποιες χώρες όπως είναι το Ισραήλ , η Αίγυπτος και τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα οι συνθήκες ζωής είναι πολύ καλύτερες καθώς οι γυναίκες μπορούν να εργάζονται , να συμμετέχουν στα κοινά και να εκφράζουν την άποψή τους. Στα κοινωνικά δικαιώματα που αφορούν το σύνολο του λαού βλέπουμε πως στις περισσότερες χώρες υπάρχει ανεξέλεγκτη βία, παραβίαση του εργατικού νόμου και σοβαρά προβλήματα στον εκπαιδευτικό τομέα. Αυτό που μας προκαλεί έκπληξη είναι πως στα περισσότερα μέρη συνεχίζει ακόμα και σήμερα να εφαρμόζεται η θανατική ποινή. Σαφώς ,υπάρχουν και μερικές εξαιρέσεις σε όλα τα σημεία που προανέφερα . Η ελευθερία της έκφρασης αντιμετωπίζει τον περιορισμό και την απαγόρευση σε όλες τις χώρες καθώς παντού υπάρχει συστηματικός έλεγχος για την ροή των πληροφοριών και για το τι θα πρέπει να μεταδίδεται προς τα έξω και τι όχι. Οι άνθρωποι δυσκολεύονται να εκφράσουν την άποψή τους και στην περίπτωση που τους επιτρέπεται σε κάποιο μέρος διστάζουν .

Η Μέση Ανατολή έχει κάνει κάποια βήματα προς τον εκσυγχρονισμό αλλά δυστυχώς είναι πολύ μικρά και αυτό μας δημιουργεί ένα αίσθημα αμφιβολίας για το εάν θα μπορέσει ποτέ να ξεπεράσει τις προκαταλήψεις και να απελευθερώσει τον λαό της, σε όλα τα μέρη , από αυτήν την υποβάθμιση.

Βιβλιογραφία

- Αλέξανδρος Κούτσης 1992 , Μέση Ανατολή Διεθνείς Σχέσεις και Πολιτική Ανάπτυξη
- Δαλακούρα Κατερίνα 2008 , Ισλάμ φιλελευθερισμός και ανθρώπινα δικαιώματα
- Charles Enderlin 2003 , Μεσανατολικό 1995-2002
- Albert Hourani 2009 , Η ιστορία του αραβικού κόσμου

- Βασίλης Ραφαηλίδης 1998 , Οι λαοί της Μέσης Ανατολής.
- Kenizé Mourad 2003 , Το άρωμα της γης μας.
- Ιωάννης Θ. Μάζης 2008, Η ΓΕΩΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΗΣ ΕΥΡΥΤΕΡΗΣ ΜΕΣΗΣ ΑΝΑΤΟΛΗΣ ΚΑΙ Η ΤΟΥΡΚΙΑ
- Bernard Lewis 1997β , *Η Μέση Ανατολή*.

- Ίδρυμα Μαραγκοπούλου : Εκθέσεις Human Right Watch
- The Middle East : An anthropology approach ,Islam Region in the Middle East.
- Mehran Kamrava 2010 , The modern Middle East ,
- A Albert Hourani , Philip .S.Khoury , Mary C Wilkson 1993, Political History since the First World War.

- Halliday 2002 , Islam and the myth of confrontation :religion and politics in the Middle East
- Bernard Lewis 1997 ,The Middle East .

Πηγές Διαδικτύου.

- Freedom house ,
- Το Βήμα
- Turkish Greek News
- International Amnesty <http://www.amnesty.org/>

<http://www.amnesty.org.gr/>

www.rebelnet.gr

www.cemmis.edu.gr

<http://www.arabhumanrights.org/>

[Freedom.org](http://www.freedom.org)

<http://www.cedaw2010.org/>

<http://www2.ohchr.org/english/bodies/hrcouncil/>

http://www.hreoc.gov.au/human_rights/index.html